

ROMÂNIA

MINISTERUL AGRICULTURII ȘI DEZVOLTĂRII RURALE

**RAPORTUL ANUAL DE PROGRESE PRIVIND
IMPLEMENTAREA PROGRAMULUI NAȚIONAL
DE DEZVOLTARE RURALĂ ÎN ROMÂNIA
ÎN ANUL 2007**

**România
Iunie, 2008**

CUPRINS

Introducere	5
Capitolul 1 Modificări ale condițiilor generale.....	7
1.1 Cadrul legislativ	8
1.2 Schimbări ale politicilor comunitare și naționale	9
Capitolul 2 Progresul programului în raport cu obiectivele stabilite pe baza indicatorilor de realizare și de rezultat	10
2.1 Introducere	10
2.2 Măsura 211 „Sprijin pentru zona montană defavorizată”	11
2.3 Plăți Naționale Directe Complementare	13
Capitolul 3 Execuția financiară a programului	14
Capitolul 4 Rezumat al acțiunilor de evaluare in itinere.....	21
Capitolul 5 Dispozițiile adoptate de autoritatea de management și de comitetul de monitorizare pentru a asigura calitatea și eficiența punerii în aplicare a programului.....	24
5.1 Autoritatea de Management pentru PNDR.....	24
5.1.1 Cadrul instituțional și organizatoric	24
5.1.2 Elaborarea Programului Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013 și acțiuni pentru pregătirea implementării acestuia.....	25
5.1.3 Acțiuni de monitorizare și evaluare efectuate în cursul anului	30
5.1.4 Acțiuni desfășurate pentru pregătirea implementării Axei Leader și a Rețelei Naționale de Dezvoltare Rurală	30
5.1.5 Activități de informare și promovare a PNDR	37
5.2 Comitetul de Monitorizare pentru PNDR.....	39
5.3 Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit	40
5.3.1 Cadrul instituțional și organizatoric	40
5.3.2 Asigurarea securității informatice	42
5.3.3 Cadrul procedural de implementare a PNDR	42
5.3.4 Activități de informare și promovare a PNDR derulate de APDRP.....	46
5.4 Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură	50
5.5 Organismul de certificare.....	54
5.6 Autoritatea Competentă	54
Capitolul 6 Declarație privind respectarea politicilor comunitare în cadrul ajutorului, inclusiv evidențierea problemelor întâlnite și măsurile adoptate pentru soluționarea acestora	57
Capitolul 7 Reutilizarea ajutoarelor recuperate	59

Acronime

AM - Autoritatea de Management pentru PNDR
ANPA – Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură
ANPM – Agenția Națională pentru Protecția Mediului
ANSVSA - Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor
APDRP – Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit
APIA – Agenția de Plăți și Intervenție în Agricultură
buc – bucăți
CCIR – Camera de Comerț și Industrie a României
CE – Comisia Europeană
CEFIDEC Vatra Dornei - Centrul de Formare și Inovație pentru Dezvoltare în Carpați Vatra Dornei
CM – Comitetul de Monitorizare
CMEF – Cadru Comun de Monitorizare și Evaluare
CNC RNDR – Comitetul Național de Coordonare al RNDR
CRPDRP – Centrul Regional de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit
DADR – Direcția pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală
DG Agri- Direcția Generală pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală – Comisia Europeană
DGDFCP – Direcția Generală de Dezvoltare Forestieră și Consolidarea Proprietății
DGDR-AM PNDR – Direcția Generală Dezvoltare Rurală – Autoritate de Management pentru PNDR
FEADR - Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală
FEGA – Fondul European pentru Garantare în Agricultură
FEP – Fondul European pentru Pescuit
GAEC – Bune practici agricole și de mediu
GAL – Grupuri de Acțiune Locală
GNM – Garda Națională de Mediu
GTL – Grupuri Tematice de Lucru
ha – hectar
HG – Hotărârea Guvernului
IACS – Sistemul Integrat de Administrare și Control
ITRSV - Inspectoratul Teritorial de Regim Silvic și de Vânătoare
lit – litera
LFA – Less Favoured Areas
MADR – Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale
mil. – milion
mld. – miliard
MSP – Ministerul Sănătății Publice
MMGA – Ministerul Mediului și Gospodării Apelor
MO – Monitorul Oficial
MT – Ministerul Transporturilor
NA - Neaplicabil

nr. – număr

OJPDRP – Oficiul Județean de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit

ONG – Organizații non-guvernamentale

OUG – Ordonanța de Urgență a Guvernului

pct. – punct

PHARE – Polonia și Ungaria, Asistență pentru Dezvoltare Economică

PIB – Produsul Intern Brut

PNS – Planul Național Strategic pentru Dezvoltare Rurală

PNDC – Plăți Naționale Directe Complementare

RNDR – Rețeaua Națională de Dezvoltare Rurală

SAPARD – Programul Special de Pre-aderare pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală

SAPS – Schema Unică de Plată pe Suprafață

UAT – Unități Administrativ Teritoriale

UE – Uniunea Europeană

VAB – Valoare Adăugată Brută

Introducere

În temeiul prevederilor art. 82 din Regulamentul Consiliului (CE) nr. 1698/2005, România are obligația de a întocmi și prezenta Comisiei Europene, în termen de 6 luni de la sfârșitul fiecărui an calendaristic, Raportul anual de progrese privind implementarea Programului Național de Dezvoltare Rurală pentru anul anterior. În acest sens, Autoritatea de Management pentru PNDR, în strânsă colaborare cu instituțiile implicate în implementarea Programului, elaborează raportul mai sus menționat și îl supune, pentru analiză și aprobare, membrilor Comitetului de Monitorizare pentru PNDR, anterior înaintării acestuia Comisiei Europene.

Prezentul Raport acoperă perioada de implementare 1 ianuarie 2007 – 31 decembrie 2007.

Implementarea Programului Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013 în România are la bază Planul Național Strategic pentru Dezvoltare Rurală, elaborat de către Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, Direcția Generală Dezvoltare Rurală – Autoritate de Management pentru PNDR.

Planul Național Strategic (PNS) pentru România, care acoperă perioada de programare 2007-2013, a avut la bază Regulamentul Consiliului (CE) nr. 1698/2005, din 20 septembrie 2005, privind sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR), și a fost elaborat luând în considerare Liniile Directoare Strategice Comunitare ce fac referire la mediul rural. Planul prezintă, în funcție de analiza situației socio-economice și de mediu, obținută pe baza datelor statistice disponibile, prioritățile și direcțiile de dezvoltare pentru perioada 2007 – 2013 în domeniile agricol, nonagricol, silvic, precum și cele legate de activități de investiții în infrastructură, dezvoltare și renovare a satelor românești dezvoltării rurale, în strânsă legătură cu prioritățile comunitare.

Planul Național Strategic a fost subiect, atât al procesului de consultare inter-ministeriale, cât și al consultării cu partenerii socio-economici, reprezentanții administrației locale, sindicatelor, ONG-urilor și ai organizațiilor profesionale.

Planul Național Strategic a fost transmis, spre avizare, Comisiei Europene în data de 12 martie 2007, documentul fiind considerat admisibil de către serviciile Comisiei Europene (scrisoarea DG Agri nr. 8239/27.03.2008).

În urma analizării documentului, serviciile Comisiei Europene au transmis o serie de observații și recomandări. Versiunea consolidată a Planului Național Strategic a fost transmisă Comisiei Europene de către Autoritatea de Management pentru PNDR prin scrisoarea nr. 77109, în data de 25 ianuarie 2008.

Prioritățile și direcțiile de dezvoltare rurală stabilite pentru perioada de programare 2007-2013 sunt detaliate în cadrul Programului Național de Dezvoltare Rurală,

documentul programatic în baza căruia sunt accesate sumele alocate României pentru perioada 2007-2013. Programul vine în continuarea Programului SAPARD, care a reprezentat sprijinul Comunității pentru măsurile de pre-aderare în domeniul agriculturii și dezvoltării rurale, în țările candidate din centrul și estul Europei, în perioada de pre-aderare.

Dacă rolul Programului SAPARD a fost acela de a crea cadrul necesar implementării unei agriculturi performante și unei dezvoltări durabile a zonelor rurale în statele candidate și de a favoriza preluarea acquis-ului comunitar și adaptarea progresivă a mecanismelor de piață la principiile care guvernează Politica Agricolă Comună, filozofia noului program de dezvoltare rurală este mult diferită față de cea a Programului SAPARD, având în vedere o targetare mult mai precisă, mai clară. În acest sens s-a realizat o selecție a obiectivelor de finanțare de natură structurală și teritorială în vederea unei dirijării cât mai bune, cât mai eficiente a banilor.

Programul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR), negociat cu serviciile Comisiei Europene în perioada iunie 2007 – februarie 2008, a primit avizul din partea celor 27 de state membre în cadrul Comitetului de Dezvoltare Rurală din data de 20 februarie 2008.

Având în vedere faptul că Programul a primit avizul favorabil în anul 2008, este necesară revizuirea bugetului financiar aferent perioadei de programare 2007-2013 în vederea transferării alocării financiare aferente anului 2007 anilor următori. Decizia oficială privind aprobarea programului va fi emisă după ce transferul alocărilor financiare nefolosite aferente anului 2007 va fi încheiat și noul buget financiar revizuit aprobat.

Capitolul 1

Modificări ale condițiilor generale

Cu o suprafață totală de 238 mii km² și o populație de peste 21 milioane de locuitori, România, este ca mărime, cel de-al doilea nou stat-membru al Uniunii Europene, după Polonia. Ea reprezintă 6% din suprafața totală a Uniunii Europene și 4% din populația acesteia. Investițiile și competitivitatea din România constituie încă elemente care trebuie îmbunătățite, pentru a se reuși o accelerare a creșterii economice și asigurarea unei convergențe a veniturilor cu cele din UE. În anul 2005, România deținea mai puțin de 1% din PIB-ul Comunității Europene, înregistrând o creștere rapidă a PIB-ului pe cap de locuitor, dar rămânând la 34% din media Uniunii celor 25 (*INS – Anuarul Statistic al României, 2006*).

Conform definiției¹ din legislația națională, zonele rurale din România acoperă 87,1% din teritoriul țării, cuprinzând 45,1% din populație (la 1 iulie 2005, conform indicatorilor Institutului Național de Statistică²), și anume, 9,7 milioane de locuitori. Densitatea medie a populației din zonele rurale a rămas relativ constantă de-a lungul anilor (la circa 45,1 locuitori/km²).

Există diferențe semnificative din punctul de vedere al densității populației, pe tot teritoriul României. Majoritatea comunelor cu mai puțin de 50 locuitori/km² sunt grupate în partea de vest a țării, comparativ cu zonele din est și din sud, unde predomină comunele, cu densități ale populației de 50-100 locuitori/km². Cele mai populate zone rurale sunt cele din nord-estul țării, unde rata natalității este ridicată, și în regiunile din sud, puternic industrializate în perioada comunistă. Există mari disparități, determinate în special de influența reliefului la nivel regional și județean. În acest context, se remarcă cele 24 de comune și orașe care se suprapun în totalitate sau parțial cu Rezervația Biosferei Delta Dunării unde densitatea medie a populației este de 28,7 locuitori/km².

Contribuția agriculturii la PIB a fost întotdeauna ridicată. Valoarea adăugată brută (VAB) a agriculturii a reprezentat 12,1% din PIB și 13,6% din totalul VAB (*INS, 2006*). Cu toate acestea, ea rămâne scăzută, având în vedere resursele neutilizate. Populația angajată în agricultură și silvicultură, de exemplu, are o pondere mult mai mare (32%). Restructurarea agriculturii va avea un impact deosebit asupra economiei rurale în general, având în vedere că agricultura continuă să rămână cea mai importantă activitate din spațiul rural și o sursă esențială de venit pentru gospodării.

---

¹ Din punct de vedere administrativ, teritoriul României este organizat, la nivel NUTS 5, în 319 localități (dintre care 103 municipii – cele mai importante orașe), care formează zona urbană, și 2.851 comune, care constituie zona rurală (la 31 decembrie 2005), conform Legii 350/2001 privind amenajarea teritorială și urbanismul și Legii 351/2001 referitoare la aprobarea Planului Național de Amenajare Teritorială. La rândul lor, comunele sunt, în majoritatea lor, formate din mai multe sate (existând, în total, 12.946 sate), care nu au responsabilități administrative. Pentru ca o comună să devină oraș, trebuie aprobată o lege specifică. Orașele și comunele sunt grupate în județe (nivel NUTS3), care au funcții administrative. Cele 42 județe sunt grupate în 8 regiuni de dezvoltare (NUTS2), care nu au funcții administrative.

² În prezent, România dispune de o bază de date care cuprinde indicatorii relevanți ai zonelor rurale, definiți conform legislației naționale. Analiza din Planul Național Strategic se bazează pe acești indicatori; în viitor, se va examina posibilitatea aplicării metodologiei OCDE.

Restructurarea activităților la nivelul fermelor și intensificarea capitalului pentru fermele comerciale va duce inevitabil la utilizarea unei forțe de muncă mai scăzute, pentru îmbunătățirea competitivității. Experiența din alte sisteme agricole, din statele membre sau din alte țări, reprezintă o dovadă importantă în acest sens.

Populația activă reprezintă 46,3% din totalul locuitorilor din spațiul rural și poate contribui la susținerea creșterii economice din zonele rurale, dacă vor exista mijloace de stimulare adecvate.

Toate aceste date privind situația economică generală au fost luate în considerare în stabilirea obiectivelor Programului Național de Dezvoltare Rurală și alegera și fundamentarea domeniilor de intervenție de la nivelul măsurilor incluse în Program.

1.1 Cadrul legislativ

Pe parcursul anului 2007, Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, în vederea realizării unui cadru legal adecvat implementării PNDR a elaborat o serie de acte normative, și anume:

1. Hotărârea Guvernului nr. 385/2007 privind organizarea și funcționarea Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, publicată în M.O. nr. 282/27.04.2007;
2. Ordinul MADR nr. 355/2007 privind criteriile de încadrare, delimitarea și lista unităților administrativ-teritoriale din zona montană defavorizată din România;
3. Ordonanța de Urgență nr. 120/2007 privind modificarea Ordonanței de Urgență nr. 67/2006 privind gestionarea fondurilor nerambursabile destinate finanțării politicii agricole comune alocate de la Comunitatea Europeană, precum și a fondurilor de cofinanțare și prefinanțare alocate de la bugetul de stat;
4. Hotărârea Guvernului nr. 293/2007, pentru aprobarea normelor metodologice la Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 67 din 13 septembrie 2006 privind gestionarea fondurilor nerambursabile destinate finanțării politicii agricole comune alocate de la Comunitatea Europeană, precum și a fondurilor de cofinanțare și prefinanțare alocate de la bugetul de stat;
5. Hotărârea Guvernului nr. 1306/2007, privind aprobarea normelor metodologice ale Ordonanței Guvernului nr. 79 din 28 august 2003 privind controlul și recuperarea fondurilor comunitare, precum și a fondurilor de cofinanțare aferente utilizate necorespunzător;
6. Hotărârea Guvernului nr. 540 din 6 iunie 2007 privind transmiterea unui imobil, aflat în domeniul public al statului, din administrarea Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale - Administrația Națională a Îmbunătățirilor Funciare în administrarea Agenției de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit, cu destinația sediu CRPDRP Satu Mare;
7. Hotărârea Guvernului nr. 909 din 7 august 2007 privind transmiterea unui imobil aflat în domeniul public al statului din administrarea Ministerului Agriculturii și

Dezvoltării Rurale în administrarea Agenției de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit, cu destinația arhivă APDRP - sediul central;

8. Hotărârea Guvernului nr. 964 din 22 august 2007 privind transmiterea unei părți dintr-un imobil aflat în domeniul public al statului din administrarea Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale - Direcția pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală Arad în administrarea Agenției de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit, cu destinația sediu OJPDRP Arad.

1.2 Schimbări ale politicilor comunitare și naționale

În cursul anului 2007 nu au existat modificări ale politicilor comunitare și naționale care să aibă repercursiuni asupra coerenței dintre FEADR și celelalte instrumente financiare.

Capitolul 2

Progresul programului în raport cu obiectivele stabilite pe baza indicatorilor de realizare și de rezultat

2.1 Introducere

Începând cu anul 2007, România implementează schema de plată unică pe suprafață – SAPS (Single Area Payment Scheme) care va contribui la practicarea unei agriculturi competitive, durabile și orientată către piață. Astfel, agricultorii primesc sprijin din partea Comunității europene, pentru care trebuie să îndeplinească anumite condiții de eligibilitate.

Acordarea SAPS este condiționată de respectarea GAEC (Bunele Condiții Agricole și de Mediu), cerințe ce se aplică și unor acțiuni sprijinite prin Pilonul II al Politicii Agricole Comune, care au ca obiectiv sprijin financiar în zonele defavorizate (LFA), aplicarea practicilor de agro - mediu și respectarea cerințelor planurilor de management din ariile protejate de interes comunitar Natura 2000.

Standardele minime privind bunele condiții agricole și de mediu ce trebuie respectate de fermierii care solicită plăți directe pe suprafață, din fonduri europene sau din bugetul național, precum și alte tipuri de sprijin (pentru zona montană defavorizată, pentru zonele defavorizate – altele decât zona montană defavorizată, plăți de agromediu) au în vedere menținerea terenurilor agricole (cele pentru care se solicită plăți pe suprafață), în special cele care nu mai sunt exploatate pentru producție, în bune condiții agricole și de mediu.

Aceste condiții sunt obligatorii pentru toate parcelele agricole din cadrul exploatației, indiferent dacă fermierul solicită sprijin pentru toate parcelele sau numai pentru o parte.

Nerespectarea GAEC determină reducerea în mod corespunzător a sprijinului condiționat de aceste cerințe. Îmbunătățirea cunoștințelor privind Bunele condiții agricole și de mediu se realizează și prin furnizarea de pregătire profesională, informare și difuzare de cunoștințe precum și prin utilizarea serviciilor de consiliere și consultanță, măsuri sprijinite prin cel de-al II - lea pilon.

România și-a desemnat la nivel național Bunele Condiții Agricole și de Mediu prin Ordinul comun al Ministrului Agriculturii și Dezvoltării Rurale Nr. 791/2006 și al Ministrului Mediului și Dezvoltării Durabile Nr. 1381/2006. Astfel, România aplică aceleași cerințe de eco-condiționalitate cerute de Regulamentul Consiliului (CE) nr. 1782/2003 pentru ajutorul acordat prin Pilonul I și prin Pilonul II.

Agenția care implementează aceste scheme de sprijin pe suprafață a căror finanțare este condiționată de respectarea bunelor condiții agricole și de mediu, stabilite printr-un ordin comun al ministrului agriculturii și dezvoltării rurale și al ministrului mediului și dezvoltării durabile, este Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură (APIA).

2.2 Măsura 211 „Sprijin pentru zona montană defavorizată”

În anul 2007 a fost începută implementarea măsurii 211 „Sprijin pentru zona montană defavorizată” din cadrul Axei 2 a Programului Național de Dezvoltare Rurală.

Obiectivul măsurii 211 este de a contribui în zona montană defavorizată la utilizarea continuă a terenurilor agricole, menținându-se astfel viabilitatea spațiului rural și, de asemenea, menținându-se și susținându-se activitățile agricole durabile.

Beneficiarii măsurii 211 sunt fermierii care desfășoară activități agricole pe terenurile agricole situate în Zona Montană Defavorizată.

Criteriile de încadrare, delimitare și lista Unităților Administrativ Teritoriale (UAT) din zonele montane defavorizate din România sunt prezentate în ordinul MADR nr. 355/2007.

Având în vedere specificul măsurii 211 „Sprijin pentru zona montană defavorizată” din cadrul Axei 2 a PNDR, care are în vedere compensarea diferențelor de venituri ale fermierilor din zonele defavorizate față de condițiile naturale prezente în alte zone, care nu sunt defavorizate, prin acordarea unei plăți anuale fixe pe hectar de teren agricol utilizat situat în cadrul zonei montane defavorizate, atribuțiile legate de implementarea acestei măsuri au fost delegate de APDRP, agenția acreditată, conform art. 6 al Regulamentului Consiliului (CE) nr. 1290/2005, pentru implementarea măsurilor cu finanțare din FEADR, către APIA.

Delegarea atribuțiilor legate de implementarea măsurilor 211, 212 și 214 s-a realizat printr-un acord cadru de delegare, încheiat la data de 4.10.2007 între Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit (APDRP) și Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură (APIA). În concordanță cu prevederile acestui Acord cadru de delegare, APDRP rămâne responsabilă cu funcția de plată privind contribuția comunitară pentru măsurile delegate și rambursarea sumelor către APIA în urma solicitării de fonduri de la bugetul UE și bugetul de stat, APIA îndeplinind atribuțiile specifice funcției de plată din surse aferente bugetului național.

Având în vedere cele mai sus menționate, solicitarea sprijinului pentru zone montane defavorizate se poate face prin completarea formularului comun de cerere de plată pentru schemele de sprijin pe suprafață și bifarea căsuței aferente sprijinului pentru zone montane defavorizate.

Solicitarea plăților compensatorii pentru această măsură s-a făcut în perioada 1 martie – 15 mai 2007 fără penalizări (sau până la data de 9 iunie 2007 cu penalizări de 1 % / zi lucrătoare de întârziere), prin completarea formularului de Cerere de plată pentru

schemele de sprijin pe suprafață pentru anul 2007 aprobat prin Ordinul Ministrului Agriculturii și Dezvoltării Rurale nr. 803/19.12.2006 privind aprobarea formularului de cerere de plată pentru schemele de sprijin pe suprafață pentru anul 2007, cererile depunându-se la centrele APIA (pentru suprafețele mai mici de 50 ha la centrele locale APIA, pentru suprafețele între 50 ha și 1000 ha la centrele județene APIA și pentru suprafețele mai mari de 1000 ha la sediul central APIA).

Pentru a putea beneficia de sprijin financiar prin măsura 211 "Zona Montană Defavorizată", trebuie îndeplinite următoarele condiții:

- ✓ sunt eligibile numai parcelele cu suprafața minimă de cel puțin 0,3 hectare, iar suprafața agricolă aparținând unei ferme, compusă din parcele de cel puțin 0,3 hectare, trebuie să fie de minim 1 hectar.
- ✓ beneficiarul trebuie să se angajeze că va continua activitățile agricole pe o perioadă de 5 ani;
- ✓ respectarea Bunelor Condiții Agricole și de Mediu (Ordinul MADR/MMGA nr. 791/1381/2006) pe toată suprafața agricolă a fermei și pe toată durata angajamentului.

Etapele ce trebuie parcurse pentru a putea beneficia de sprijinul acordat prin intermediul acestei măsuri fermierilor care desfășoară activități agricole în zonele montane defavorizate, conform manualelor de proceduri ale APIA, sunt următoarele:

- ✓ completarea formularului de cerere de plată pe suprafață și delimitarea parcelor agricole pe materialul grafic/hărți;
- ✓ depunerea/primirea formularului de cerere de plată pe suprafață completat și a materialului grafic cu parcelele agricole delimitate și înregistrarea cererii în Registrul manual de înregistrare a cererilor de plată pe suprafață;
- ✓ controlul administrativ formal/vizual al cererii de plată pe suprafață;
- ✓ introducerea și verificarea datelor cererii de plată în baza de date IACS;
- ✓ controlul de plauzibilitate și controlul încrucișat în baza de date IACS – control administrativ în sistem;
- ✓ gestionarea erorilor;
- ✓ selectarea prin analiza de risc a eșantionului de cereri pentru controlul pe teren/eșantionare;
- ✓ controlul pe teren al cererilor din eșantionul de 5 % selectat pentru control;
- ✓ al doilea control administrativ în sistem;
- ✓ supra-controlul cererilor de plată pe suprafață;
- ✓ aprobarea plăților (reduceri și excluderi, reducerea liniară, parametrizare, calculul manual, calcularea plăților și aprobarea acestora, recuperarea debitelor, elaborarea deciziilor de plată și a listelor de plăți pe suprafață);
- ✓ efectuarea plăților din sumele de la bugetul național;
- ✓ înregistrarea contabilă a plăților efectuate către beneficiar;
- ✓ transmiterea către APDRP a declarației lunare privind cererile de plăți compensatorii din zona montană defavorizată însoțită de: Raportul lunar privind plățile autorizate de APIA pentru măsurile delegate, Raportul privind verificările pe

teren efectuate lunar și Raportul privind plățile efectuate de APIA în fiecare lună pentru măsura 211;

- ✓ realizarea supra-controlului APDRP în vederea autorizării plăților;
- ✓ transmiterea anuală către APDRP a declarației de asigurare și a raportului anual.

Sprejiniul financiar este oferit sub forma unei plăți anuale fixe pe hectar de teren agricol utilizat situat în cadrul zonei montane defavorizate, valoarea acestuia fiind de 50 Euro/an.

Sumele acordate în cadrul măsurii se cumulează cu plățile directe pe suprafață acordate de APIA și de asemenea pot fi cumulate cu sumele acordate prin celelalte măsuri ale PNDR în zonele desemnate ca eligibile pentru mai multe măsuri.

Numărul cererilor de plată depuse în anul 2007, pentru măsura 211, stabilit în urma verificării și excluderii supradecarațiilor este de 246.338 cereri, suprafața aferentă acestor cereri de plată fiind de 1.334.572,88 ha.

2.3 Plăți Naționale Directe Complementare

Tratatul de Aderare a Bulgariei și României la Uniunea Europeană prevede măsuri temporare suplimentare privind dezvoltarea rurală, una din acestea fiind acordarea de sprejini complementar agricultorilor eligibili pentru plăți directe suplimentare sau ajutoare acordate la nivel național, scheme ce au ca sursă de finanțare Fondul European pentru Garantare în Agricultură, Fondul European pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală (FEADR), precum și bugetul național.

Pe lângă SAPS, începând cu anul 2007, una din celelalte scheme de plăți directe ce se aplică în România este schema de plăți naționale directe complementare în sectorul vegetal (PNDC 1). Această schemă de sprejini beneficiază de finanțare atât din Fondul European pentru Garantare în Agricultură (FEGA), cât și din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR) și din bugetul național și este implementată tot de către APIA.

Având în vedere faptul că APDRP este singura agenție acreditată să gestioneze fonduri alocate din FEADR, în cursul anului 2007 au avut loc întâlniri între reprezentanții APDRP și APIA pentru stabilirea cadrului juridic, administrativ și operațional în temeiul căruia cele două agenții de plăți vor colabora pentru aplicarea schemelor de plăți naționale directe complementare pentru culturile amplasate în teren arabil (PNDC 1).

Cererile de plăți naționale directe complementare pentru culturi amplasate pe teren arabil (PNDC 1) depuse la APIA, în anul 2007, au fost în număr de 1.112.163, iar suprafața aferentă acestor cereri de sprejini este de 6.126.423 ha. Până la sfârșitul anului 2007, APIA nu a făcut nicio cerere de plată către APDRP pentru sprejini pentru culturile amplasate în teren agricol, care sunt finanțate și din FEADR.

Capitolul 3 Execuția financiară a programului

În anul 2007, PNDR nu era încă aprobat de Comisia Europeană și deși a fost începută implementarea uneia din măsurile cuprinse în Program, respectiv măsura 211 „Sprijin pentru zona montană defavorizată” nu au fost efectuate plăți către beneficiari.

Axe/măsurile	Plăți anuale – anul 2007	Plăți cumulate – din anul 2007 până în anul N
Axa 1		
111 - Formare profesională, informare și difuzare de cunoștințe - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	0	0
112 - Instalarea tinerilor fermieri - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	0	0
113 – Pensionarea timpurie a fermierilor și a lucrătorilor agricoli **** - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	0	0
114 – Utilizarea serviciilor de consiliere**** - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	0	0
115 – Instituirea de servicii de gestionare agricolă, de înlocuire în exploatație și de consultanță - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	NA	NA
121 - Modernizarea exploatațiilor agricole - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	0	0
122 - Îmbunătățirea valorii economice a pădurii	0	0

- din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006		
123 - Creșterea valorii adăugate a produselor agricole și forestiere - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	0	0
124 – Cooperare în vederea rearării de noi produse, procedee și tehnologii în sectoarele agricol, alimentar și forestier - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	NA	NA
125 - Îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii legate de dezvoltarea și adaptarea agriculturii și silviculturii - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	0	0
126 – Reconstituirea potențialului de producție agricolă afectat de catastrofe naturale și instituirea unor măsuri de prevenire corespunzătoare - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	NA	NA
131 – Reaspectarea standardelor bazate pe legislația comunitară - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	NA	NA
132 – Participarea fermierilor la programele privind calitatea alimentară - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	NA	NA
133 – Activități de informare și promovare - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	NA	NA
141 - Sprijinirea fermelor	0	0

agricole de semi-subzistență - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006		
142 - Înființarea grupurilor de producători * - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	0	0
143 – Furnizarea de servicii de consiliere și consultanță pentru agricultori - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	0	0
Total Axa 1 - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	0	0
Axa 2		
211 - Sprijin pentru zona montană defavorizată - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	0	0
212 - Sprijin pentru zone defavorizate - altele decât zona montană - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	0	0
213 – Plăți Natura 2000 pe teren agricol**** - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	0	0
214 - Plăți de agro-mediu ** - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	0	0
215 – Plăi în favoarea bunăstării animalelor - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	NA	NA
216 – Investiții neproductive - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	NA	NA
221 - Prima împădurire a terenurilor agricole *** - din care cheltuieli tranzitorii	0	0

prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006		
222 – Prima instalare a sistemelor agroforestiere pe terenurile agricole - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	NA	NA
223 - Prima împădurire a terenurilor non-agricole**** - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	0	0
224 - Plăți Natura 2000 pe teren forestier**** - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	0	0
225 – Plăți în favoarea mediului forestier - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	NA	NA
226 – Reconstituirea potențialului forestier și instituirea unor măsuri de prevenire corespunzătoare - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	NA	NA
227 – Investiții neproductive - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	NA	NA
Total Axa 2 - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	0	0
Axa 3		
311 – Diversificarea către activități neagricole - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	NA	NA
312 – Sprijin pentru crearea și dezvoltarea de micro-întreprinderi - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	0	0
313 - Încurajarea activităților turistice	0	0

- din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006		
321- Servicii de bază pentru economie si pentru restul populației - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	NA	NA
322 – Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	0	0
331 – Formarea si informarea actorilor economici care desfășoară activități în domeniile vizate de Axa 3 - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	NA	NA
341 – Dobândire de competențe, animare și implementarea strategiilor de dezvoltare locală**** - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	0	0
Total Axa 3 - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	0	0
Axa 4		
4.1 - Implementarea strategiilor de dezvoltare locală: - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	0	0
411 - Creșterea competitivității sectoarelor agricol și forestier - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	0	0
412 - Îmbunătățirea mediului și a spațiului rural	0	0

- din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006		
413 - Calitatea vieții și diversificarea economiei rurale - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	0	0
4.21 - Implementarea proiectelor de cooperare - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	0	0
4.31 - Funcționarea Grupurilor de Acțiune Locală, dobândirea de competențe și animarea teritoriului - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	0	0
431-1. Construcție parteneriate public-private - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	0	0
431-2. Funcționarea Grupurilor de Acțiune Locală, dobândirea de competențe și animarea teritoriului - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	0	0
Total Axa 4 - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	0	0
511 Asistență tehnică - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	0	0
din care cheltuieli pentru rețeaua națională de dezvoltare rurală	0	0
- (a) costuri de funcționare	0	0
- (b) plan de acțiune	0	0
611 Plăți complementare	0	0

directe		
TOTAL PROGRAM - din care cheltuieli tranzitorii prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1320/2006	0	0

* Din această măsură va fi suportată și valoarea aferentă perioadei 2009-2011, în sumă de 90.364 Euro, reprezentând plățile pentru proiectele depuse în cadrul Programului SAPARD, Măsura 3.2 “Constituirea grupurilor de producători” în conformitate cu Regulamentul Comisiei (CE) nr. 248 din 08.03.2007 privind măsurile referitoare la acordurile de finanțare multianuale și acordurile de finanțare anuale încheiate pe baza Programului SAPARD, precum și tranziția de la Programul SAPARD la programele de dezvoltare rurală.

** Din această măsură va fi suportată și valoarea aferentă perioadei 2009-2011, în sumă de 521.787 Euro, reprezentând plățile pentru proiectele depuse în cadrul Programului SAPARD, măsura 3.3 “Metode agricole de producție destinate să protejeze și să mențină peisajul rural ” în conformitate cu Regulamentul Comisiei (CE) nr. 248 din 08.03.2007 privind măsurile referitoare la acordurile de finanțare multianuale și acordurile de finanțare anuale încheiate pe baza Programului SAPARD, precum și tranziția de la Programul SAPARD la programele de dezvoltare rurală.

*** Din această măsură va fi suportată și valoarea aferentă perioadei 2009-2011, în sumă de 25.098 Euro, reprezentând plățile pentru proiectele depuse în cadrul Programului SAPARD, Măsura 3.5 “Silvicultură”, submăsura “Împăduriri” în conformitate cu Regulamentul Comisiei (CE) nr. 248 din 08.03.2007 privind măsurile referitoare la acordurile de finanțare multianuale și acordurile de finanțare anuale încheiate pe baza Programului SAPARD, precum și tranziția de la Programul SAPARD la programele de dezvoltare rurală.

**** Măsură prevăzută a se implementa începând cu anul 2010, alocarea financiară aferentă acesteia este inclusă în cadrul axei din care face parte.

Capitolul 4

Rezumat al acțiunilor de evaluare in itinere

Monitorizarea și evaluarea Programului de dezvoltare rurală se realizează în conformitate cu prevederile Cadrului Comun de Monitorizare și Evaluare (CMEF).

În fișele tehnice ale măsurilor au fost stabiliți indicatori de realizare, rezultat și impact, pentru a măsura progresul, eficiența și eficacitatea Programului, în raport cu obiectivele acestuia. Indicatorii au fost stabiliți pentru fiecare nivel al ierarhiei obiectivelor pe baza setului de indicatori comuni cuprinși în Cadrul Comun de Monitorizare și Evaluare (CMEF), set care a fost suplimentat cu indicatori adiționali specifici Programului/priorităților naționale.

Sistemul de monitorizare asigură colectarea datelor la nivel de proiect, date cantitative referitoare la inputul financiar, activitățile finanțate și în măsura în care este posibil rezultatul implementării proiectelor.

Conform prevederilor Regulamentului Consiliului (CE) nr.1698/2005, ale Acordului Cadru de Delegare a funcțiilor privind implementarea măsurilor din Programul Național de Dezvoltare Rurală, încheiat în data de 30 august 2006 între Direcția Generală Dezvoltare Rurală - Autoritate de Management pentru PNDR și Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit (APDRP), precum și conform Acordului Cadru de Delegare încheiat în data de 04 octombrie 2007, prin care Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit delegă către Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură implementarea și atribuțiile specifice funcției de plată pentru măsurile privind plățile compensatorii pentru fermierii din zonele defavorizate și plățile compensatorii pentru agromediu, măsuri cuprinse în Axa 2, atribuții referitoare la înregistrarea, colectarea și stocarea informațiilor statistice necesare monitorizării au Autoritatea de Management pentru PNDR, Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit (APDRP) și Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură.

Informațiile necesare monitorizării implementării Programului Național de Dezvoltare Rurală se colectează de către structurile centrale/regionale/județene ale AM/APDRP/APIA din cererile de finanțare respectiv cererile de plată întocmite de către beneficiari și sunt centralizate la nivel național de către APDRP/Autoritatea de Management.

Procesul de monitorizare se desfășoară pe baza ghidurilor metodologice, procedurilor de monitorizare, elaborate de către serviciile de specialitate din cadrul autorităților responsabile menționate mai sus, documente în care sunt stabiliți indicatorii de monitorizare, etapele și principiile care trebuie respectate în vederea realizării monitorizării, colectării datelor, calculării indicatorilor, analizării și raportării datelor.

În vederea îndeplinirii cerințelor prevăzute în articolul 75 din Regulamentul Consiliului (CE) nr.1698/2005, conform căruia Autoritatea de Management pentru PNDR trebuie să asigure înregistrarea și stocarea informațiilor statistice, prin intermediul unui sistem informatic, într-o formă adecvată monitorizării și evaluării, a fost inițiat și este în curs

de derulare proiectul PHARE RO 2005/017-553.03.02.03 „Asistență tehnică pentru elaborarea software-ului necesar implementării fondurilor pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit”. Proiectul vizează crearea aplicației IT ce va fi utilizată de Autoritatea de Management și Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit (APDRP), precum și instruirea personalului responsabil cu gestionarea acestuia. Atribuirea contractului a fost realizată în luna noiembrie 2007, contractorul fiind firma SIVCO România.

Pentru obținerea datelor operaționale privind implementarea măsurilor privind plățile compensatorii pentru fermierii din zonele defavorizate și plățile compensatorii pentru agromediu, APIA utilizează Sistemul Integrat de Administrare și Control (IACS) de a cărui dezvoltare, implementare și mentenanță este responsabilă.

Colectarea indicatorilor indisponibili la nivelul AM/APDRP/APIA se va realiza prin intermediul studiilor, anchetelor și cercetărilor statistice finanțate prin măsura de Asistență Tehnică.

Informațiile furnizate de către sistemul de monitorizare/evaluare constituie baza pentru întocmirea rapoartelor de monitorizare necesare urmării stadiului implementării și a progresului Programului Național de Dezvoltare Rurală, pentru rapoartele anuale de progrese și raportarea strategică la nivel național, de asemenea informațiile vor fi folosite de către Comitetul de Monitorizare în fundamentarea deciziilor sale privind Programul.

Activitățile de evaluare ale Programului Național de Dezvoltare Rurală sunt în responsabilitatea Direcției Generale Dezvoltare Rurală - Autoritate de Management pentru PNDR.

Evaluarea ex-ante a fost realizată prin Programul PHARE "Proiectul de asistență tehnică pentru elaborarea evaluării ex-ante a Programului Național de Dezvoltare Rurală 2007 - 2013", conform prevederilor articolului 85 din Regulamentul Consiliului (CE) nr.1698/2005 privind sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat prin Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR) și Liniile directe ex-ante pentru Cadrul Comun de Monitorizare și Evaluare.

În urma licitației, contractul a fost atribuit consorțiului Scanagri Denmark Consortium format din ADE s.a. - Belgia, AGROTEC S.p.A.-Italia, BRL Ingénierie - Franța, ECORYS - Olanda, Halcrow Group Ltd. - Marea Britanie, Oceanic Development - Franța, TYPASA Ingenieros Consultores - Spania. Perioada inițială de derulare a proiectului a fost septembrie 2006 - februarie 2007, aceasta fiind prelungită până în luna iunie 2007.

Raportul integral de evaluare elaborat de consorțiului Scanagri Danemarca, precum și raportul privind evaluarea strategică de mediu sunt anexate Programului Național de Dezvoltare Rurală.

Autoritatea de Management, în conformitate cu prevederile CMEF și cele ale regulamentului Consiliului (CE) nr. 1598/2005 va desfășura o evaluare intermediară și una ex-post a programului precum și o serie de studii tematice în vederea

îmbunătățirii implementării PNDR și colectării datelor pentru indicatorii de rezultat și impact necesari evaluării în itinere.

Capitolul 5

Dispozițiile adoptate de autoritatea de management și de comitetul de monitorizare pentru a asigura calitatea și eficiența punerii în aplicare a programului

5.1 Autoritatea de Management pentru PNDR

5.1.1 Cadrul instituțional și organizatoric

Autoritatea de Management pentru Programul Național de Dezvoltare Rurală al României este Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, reprezentat prin Direcția Generală Dezvoltare Rurală, conform Hotărârii de Guvern nr. 385/2007 privind organizarea și funcționarea Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale.

Conform art. 75 al Regulamentului Consiliului (CE) nr.1698/2005, Autoritatea de Management este responsabilă cu managementul și implementarea eficientă, efectivă și corectă a Programului Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013.

În scopul întăririi capacității instituționale necesară implementării noului program de dezvoltare rurală, AM PNDR a dezvoltat o structură de personal care cuprinde 308 de posturi: 86 la nivel central și 222 la nivel județean, în cadrul departamentelor de dezvoltare rurală.

În vederea îndeplinirii sarcinilor specifice, personalul AM PNDR de la nivel central și județean a fost instruit atât la nivel general în privința implementării FEADR în România prin intermediul unor proiecte PHARE, cât și asupra unor subiecte specifice ale PNDR precum Axa LEADER sau acțiunile de consultare, informare și promovare, prin intermediul seminariilor de lucru.

În urma proiectului EuropeAID/122610/D/SER/RO au fost instruite 156 de persoane din cadrul DGDR, la nivel central și județean, și în vederea programării activităților viitoare de training a fost elaborat Planul strategic integrat pentru pregătirea și dezvoltarea resurselor umane. Planul strategic acoperă o perioadă de 3 ani și urmărește să stabilească un cadru de pregătire profesională care să permită dezvoltarea capacităților și a potențialului individual, îmbunătățirea eficienței și eficacității activităților, atingerea obiectivelor propuse și eficientizarea utilizării resurselor. Planul identifică subiectele de pregătire în funcție de importanța acestora, așa cum reiese în urma studiului desfășurat și asigură ierarhizarea și planificarea activităților ce vor fi realizate de autoritățile implicate în implementarea PNDR.

Din punct de vedere al logisticii, prin intermediul proiectelor PHARE (proiectul RO 2004/016-772.03.02.01.08 EuropeAid/123015/D/SUP/RO "Furnizarea de echipamente pentru managementul și implementarea fondurilor pentru dezvoltare rurală și pescuit, în România), AM și-a completat necesarul de dotări prin achiziționarea de calculatoare și alte elemente de tehnică informatică necesare bunei desfășurări a activităților.

5.1.2 Elaborarea Programului Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013 și acțiuni pentru pregătirea implementării acestuia

DGDR – AM PNDR a elaborat și înaintat Comisiei Europene, spre aprobare, în data de 29 iunie 2007, Programul Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013 (PNDR), care reprezintă documentul programatic în baza căruia vor fi accesate sumele alocate României, din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală, pentru perioada de programare 2007-2013.

În data de 12 iulie 2007, Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale a primit, din partea serviciilor Comisiei Europene, avizul de admisibilitate pentru Programul înaintat. Acesta confirmă faptul că documentul depus este complet și respectă prevederile regulamentelor comunitare din domeniu, reprezentând totodată prima etapă a procesului de aprobare.

Din acest moment, Programul a intrat în etapa de negociere, documentul fiind supus unei analize detaliate de către serviciile Comisiei urmând ca, în baza poziției emise de către acestea, să fie purtate o serie de negocieri între oficialii Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale și cei ai Comisiei Europene.

În data de 3 octombrie 2007, Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale a primit, din partea Comisiei Europene, primul set de comentarii privind Programul Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013. Răspunsul părții române la aceste comentarii a fost transmis în data de 2 noiembrie 2007, iar versiunea consolidată a PNDR a fost transmisă, informal, în data de 26 noiembrie 2007.

Oficial, versiunea consolidată a Programului Național de Dezvoltare Rurală a fost transmisă Comisiei Europene în data de 12 decembrie 2007.

Conform calendarului previzionat și agreat cu reprezentanții Comisiei Europene pentru aprobarea PNDR, varianta consolidată a PNDR, transmisă oficial, a fost supusă din nou consultărilor inter-servicii din cadrul Comisiei Europene în urma cărora au fost transmise ultimele comentarii.

În urma discuțiilor dintre reprezentanții MADR și cei ai Comisiei, pe baza ultimelor comentarii, au fost trasate liniile finale ale Programul Național de Dezvoltare Rurală, această versiune fiind supusă aprobării Comitetului pentru Dezvoltare Rurală, în data de 20 februarie 2008, reuniune în cadrul căreia PNDR a primit avizul favorabil.

În conformitate cu liniile strategice emise de Comisia Europeană și cele enunțate în cadrul Planului Național Strategic pentru Dezvoltare Rurală, PNDR asigură implementarea măsurilor specifice de dezvoltare rurală urmărind reducerea cât mai rapidă a disparităților de dezvoltare socio-economică ale României față de celelalte state membre ale UE.

Prin măsurile Programului Național de Dezvoltare Rurală se urmărește în principal modernizarea și sporirea competitivității exploatațiilor de semi-subzistență și orientarea celor de subzistență către activități alternative generatoare de venit, însă aceste priorități nu exclud participarea la schemele de sprijin a marilor exploatații,

indiferent de domeniul agricol de activitate, în măsura în care proiectele înaintate corespund cerințelor.

În acest sens programarea operațiunilor de sprijin este concentrată în jurul a patru axe prioritare:

- **Axa 1: „Creșterea competitivității sectoarelor agricol și forestier”** cu o alocare de 3,17 miliarde Euro (42,2%);
- **Axa 2: „Îmbunătățirea mediului și a spațiului rural”** cu o alocare de 1,88 miliarde Euro (25%);
- **Axa 3: „Calitatea vieții în zonele rurale”** cu o alocare de 1,97 miliarde Euro (26,3%);
- **Axa 4: „LEADER”** cu o alocare de 188,05 milioane Euro (2,5%).

În cadrul fiecărei axe, în funcție de tipul investiției și domeniile vizate, sunt grupate măsurile concrete ce vor fi implementate prin Program:

Axa 1

- 111 - Formare profesională, informare și difuzare de cunoștințe
- 112 - Instalarea tinerilor fermieri
- 121 - Modernizarea exploatațiilor agricole
- 122 - Îmbunătățirea valorii economice a pădurii
- 123 - Creșterea valorii adăugate a produselor agricole și forestiere
- 125 - Îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii legate de dezvoltarea și adaptarea agriculturii și silviculturii
- 141 - Sprijinirea fermelor agricole de semi-subsistență
- 142 - Înființarea grupurilor de producători
- 143 – Furnizarea de servicii de consiliere și consultanță pentru agricultori

Măsurile Axei 1 vizează îmbunătățirea eficienței sectoarelor agricol și forestier în vederea pregătirii acestora pentru a face față concurenței specifice unui mediu comercial deschis. Rezultatele așteptate sunt o mână de lucru mai bine pregătită, o structură pe vârstă îmbunătățită, o mai bună structură a terenului, o pătrundere pe piață a fermelor de subsistență și semi-subsistență, o agricultură comercială modernă, ridicarea valorii adăugate și produse de calitate, acestea având în vedere creșterea productivității și competitivității sectoarelor agricol și silvic.

Sprijinul va fi direcționat către întreprinderile mici și mijlocii, considerate a fi mai capabile decât întreprinderile mari să dezvolte produse noi, să valorifice mai bine resursele locale prin inovare și adaptare. Prioritățile alese din cadrul acestei axe iau în considerare atât nevoile de dezvoltare, cât și necesitatea de a continua anumite măsuri din perioada de preaderare.

Axa 2

- 211 - Sprijin pentru zona montană defavorizată
- 212 - Sprijin pentru zone defavorizate – altele decât zona montană
- 214 - Plăți de agro-mediu

221 - Prima împădurire a terenurilor agricole

Obiectivul măsurilor din Axa 2 este de a îmbunătăți mediul în spațiul rural și de a conserva biodiversitatea printr-un management durabil al terenurilor agricole și forestiere.

Axa 3

312 - Sprijin pentru crearea și dezvoltarea de micro-întreprinderi

313 - Încurajarea activităților turistice

322 - Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale

Îmbunătățirea calității vieții în mediul rural, diversificarea economiei rurale, promovarea cunoașterii și îmbunătățirea potențialului uman reprezintă obiectivele strategice ale acestei axe.

Măsurile vizează comunitatea rurală în general și anume dezvoltarea întreprinderilor din mediul rural în baza resurselor naturale, a turismului, dezvoltarea satelor și a inițiativelor de mediu în vederea completării măsurilor din cadrul fermei și furnizarea oportunităților alternative de angajare pentru populația din mediul rural. Aceste măsuri au fost alese în concordanță cu punctele slabe ale mediului rural (precum venituri scăzute, dependența excesivă de agricultura de subsistență, abilitățile de antreprenariat reduse, infrastructura neadecvată) și punctelor tari (resurse de valoare naturală ridicată, patrimonial cultural bogat etc.).

Axa 4

41 Implementarea strategiilor de dezvoltare locală:

- 411 Creșterea competitivității sectoarelor agricol și forestier
- 412 Îmbunătățirea mediului și a spațiului rural
- 413 Calitatea vieții și diversificarea economiei rurale

421 Implementarea proiectelor de cooperare

431 Funcționarea Grupurilor de Acțiune Locală, dobândirea de competențe și animarea teritoriului

- 431-1 Construcție parteneriate public-private

- 431-2 Funcționarea Grupurilor de Acțiune Locală, dobândirea de competențe și animarea teritoriului

Măsurile din Axa 4 vizează sprijinirea dezvoltării rurale prin îmbunătățirea guvernării locale și promovarea potențialului endogen. Abordarea Leader va contribui la realizarea obiectivelor Axelor 1, 2 și 3 prin intermediul strategiilor de dezvoltare locală integrată și prin acțiuni inovative.

511 Asistență tehnică

Operațiunile de asistență tehnică contribuie la implementarea efectivă, eficientă, corectă și transparentă a Programului Național de Dezvoltare Rurală prin sprijinirea activităților de pregătire, management, monitorizare, evaluare, informare și control ale

acestui. În acest sens, măsura de asistență tehnică va acționa ca un instrument ce asigură o abordare comună în coordonarea politicii de dezvoltare rurală, beneficiind de o alocare de 300.895.835 Euro.

În ceea ce privește implementarea PNDR în perioada de programare 2007-2013, în baza alin. (2) al art. 75, Autoritatea de Management pentru PNDR a delegat o parte din funcțiile specifice Agenției de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit, continuând să păstreze întreaga responsabilitate pentru managementul și implementarea eficientă și corectă a sarcinilor delegate.

În acest sens, prin Acordul Cadru de Delegare a funcțiilor legate de implementarea măsurilor din Programul Național de Dezvoltare Rurală susținute prin Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală încheiat în data de 30 august 2006, Autoritatea de Management a delegat către Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit următoarele sarcini:

- a) implementarea măsurilor din PNDR (primirea, evaluarea și contractarea cererilor de finanțare), exceptând Măsurile 111 și 143, Operațiunile de Asistență Tehnică (pentru proiectele implementate de AM), inclusiv Rețeaua Națională de Dezvoltare Rurală, selecția Grupurilor de Acțiune Locală și sub-măsura 431.1 (aflate în implementarea Autorității de Management).
- b) înregistrarea, colectarea și stocarea, într-o formă adecvată monitorizării și evaluării, într-un sistem informatizat a informațiilor statistice privind implementarea financiară și fizică a PNDR. În acest sens, APDRP este responsabilă de furnizarea indicatorilor financiari, de realizare și rezultat care pot fi colectați în baza cererilor de finanțare și plată, rezultând astfel gradul de angajare și plată pentru măsurile programului.
- c) informarea beneficiarilor și a altor organisme participante la punerea în aplicare a acțiunilor asupra obligațiilor ce le revin ca urmare a acordării sprijinului, asupra necesității utilizării unui sistem de contabilitate separată, sau a unei codificări contabile adecvate pentru toate tranzacțiile aferente operațiunii, precum și a cerințelor privind transmiterea datelor către Autoritatea de Management și pentru înregistrarea realizărilor și rezultatelor;
- d) respectarea obligațiilor în ceea ce privește publicitatea, prevăzute la articolul 76, alin (2) (b).

Pentru selectarea operațiunilor pentru finanțare, în conformitate cu criteriile aplicabile măsurilor 112, 121, 122, 123, 125, 141, 221, 312, 313, 322 va fi aplicată procedura de selecție prevăzută în Capitolul 5, subcapitolul 5.2.4 din cadrul Programului Național de Dezvoltare Rurală.

Pentru Măsurile 111 „Formare profesională, informare și difuzare de cunoștințe” și 143 „Furnizarea de servicii de consiliere și consultanță pentru agricultori”, Operațiunile de Asistență Tehnică (pentru proiectele implementate de AM), inclusiv Rețeaua Națională de Dezvoltare Rurală, și pentru selecția GAL și implementarea sub-măsurii 431.1 „Construcția de parteneriate public-private”, Autoritatea de Management își păstrează sarcinile de primire, evaluare și selectare a proiectelor.

AM PNDR va asigura, pe de o parte, monitorizarea activităților ce nu au fost delegate APDRP și, pe de alta, coordonarea activităților legate de colectarea, prin intermediul sistemului de evaluare, a indicatorilor de rezultat indisponibili la nivelul APDRP și a celor de impact, relevanți pentru monitorizarea și evaluarea eficientă a Programului.

Tot în responsabilitatea directă a AM PNDR revin sarcinile de realizare a evaluărilor programului în termenele prevăzute în Regulamentul (CE) nr.1698/2005 și în conformitate cu Cadrul Comun de Monitorizare și Evaluare, de conducere a activităților Comitetului de Monitorizare, de întocmire a raportului anual privind progresul realizat și, după aprobarea acestuia de către comitetul de monitorizare, de înaintare a acestuia către Comisie.

În privința măsurilor a căror implementare nu a fost delegată Agenției de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit, AM PNDR se asigură că agenția de plăți primește toate informațiile necesare, în special în ceea ce privește procedurile aplicate și controalele efectuate în raport cu operațiunile selectate pentru finanțare, înainte ca plățile să fie autorizate.

Având în vedere că Autoritatea de Management deține în continuare întreaga responsabilitate a implementării Programului, Direcția Generală Dezvoltare Rurală - Autoritate de Management pentru PNDR va controla calitatea implementării PNDR pentru asigurarea bunei funcționări a întregului sistem de management, a corectitudinii și conformității punerii în aplicare a Programului, atât în privința atribuțiilor delegate cât și pentru sarcinile rămase în responsabilitatea AM PNDR.

În vederea coordonării cu programele operaționale, în cursul anului 2007, au existat întâlniri periodice cu toate Autoritățile de Management, pentru delimitarea acțiunilor de intervenție sprijinite prin fiecare fond.

Astfel, în urma întâlnirilor avute în cursul anului 2007, având în vedere prevederile din PNDR și din programele operaționale privind complementaritatea, s-a ajuns la concluzia că singurul program pentru care se impune încheierea unui acord de colaborare în vederea evitării dublei finanțări este POS mediu, pentru sectoarele apă / apă uzată și deșeuri.

Astfel a fost încheiat *Protocolul nr. P 46* între APDRP, Direcția Generală Dezvoltare Rurală – AM PNDR și Direcția Generală pentru Managementul Instrumentelor Structurale - AM POS Mediu.

Acest Protocol reglementează modul de asigurare a complementarității între Programul Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013 (PNDR) și Programul Operațional Sectorial de Mediu (POS Mediu) cu privire la investițiile pentru sectoarele apă / apă uzată și deșeuri, finanțabile în cadrul măsurii 322 „Renovarea, dezvoltarea satelor, conservarea și îmbunătățirea moștenirii rurale” din PNDR și a axelor prioritare din POS Mediu – PNDR și respectiv Axa Prioritară 1 „Extinderea și modernizarea sistemelor de apă și apă uzată” și Axa Prioritară 2 „Dezvoltarea sistemelor de management integrat al deșeurilor și reabilitarea siturilor istorice contaminate” – POS Mediu.

5.1.3 Acțiuni de monitorizare și evaluare efectuate în cursul anului

Având în vedere faptul că, în anul 2007, PNDR constituia încă subiectul negocierilor între reprezentanții MADR și cei ai Comisiei Europene și nu fusese încă aprobat oficial, nu au fost efectuate activități de monitorizare și evaluare a implementării Programului în anul 2007.

5.1.4 Acțiuni desfășurate pentru pregătirea implementării Axei Leader și a Rețelei Naționale de Dezvoltare Rurală

Una din activitățile ce a avut în vedere pregătirea pentru implementarea PNDR a fost reprezentată de activitățile desfășurate pentru promovarea Axei Leader precum și activitățile desfășurate pentru constituirea și funcționarea Rețelei Naționale de Dezvoltare Rurală.

Diseminarea informațiilor privind Axa Leader a vizat acțiuni referitoare la rolul și importanța implementării acestei axe în spațiul rural românesc, formarea potențialilor săi beneficiari (parteneriate public – private), precum și sprijin pentru realizarea strategiilor de dezvoltare locală (a teritoriilor specifice, parteneriatelor respective). Toate aceste acțiuni vizează cu precădere crearea unui cadru favorabil implementării acestei axe din cadrul PNDR.

Astfel, în vederea organizării cursurilor de formare cu privire la Axa Leader, în anul 2006 au fost selectate 121 de parteneriate public-private. Cursanții au fost organizați în două serii, iar cursurile de formare au fost realizate în două sesiuni de câte două module, prima sesiune fiind organizată în cursul anului 2006 și cea de-a doua în anul 2007.

Cele 2 module de formare din cadrul primei sesiuni au avut loc în perioadele 17 - 21 iulie 2006 și 6-10 noiembrie 2006.

Cea de-a doua sesiune de formare, din anul 2007, a fost constituită, de asemenea, din două module a căror organizare a avut loc după cum urmează:

- primul modul de formare a avut loc în perioada 21 – 25 mai 2007, modul la care au participat 50 reprezentanți ai parteneriatelor public-private selectate;
- al doilea modul de formare a avut loc în perioada 09 – 12 iulie 2007, la acesta participând 44 reprezentanți ai parteneriatelor public-private selectate.

Pentru o mai bună armonizare și înțelegere a obiectivelor urmărite prin implementarea măsurilor din cadrul acestei axe, la cursuri au participat și câte 20 de reprezentanți ai Direcțiilor pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală din județele ale căror parteneriate public-private erau prezente la acest curs.

Materiale ce au fost prezentate în cadrul cursurilor, atât de experții din cadrul Serviciului LEADER și rețeaua de dezvoltare rurală, cât și de experții proiectului de Twinning RO 2004 IB AG 05 „Sprijin acordat Autorității de Management din cadrul Ministerului Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Rurale pentru elaborarea programelor de dezvoltare rurală și de pescuit” au avut ca scop atingerea obiectivelor cuprinse în documentele principale de coordonare a activității de dezvoltare rurală pentru perioada 2007 – 2013. În acest sens, materialele au cuprins:

- Prezentarea stadiului de elaborare a PNDR (2007-2013);
- Prezentarea Axei Leader din cadrul PNDR 2007-2013 și a stadiului de elaborare a măsurilor din cadrul acestei axe;
- Prezentarea măsurilor 111 „Formare profesională, informare și difuzare de cunoștințe” și 322 „Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale” din PNDR;
- Prezentarea conținutului dosarului de candidatură pentru participarea la procedura de selecție a grupurilor de acțiune locală (prezentarea teritoriului, analiza SWOT);
- Prezentarea etapelor de parcurs pentru elaborarea planului de dezvoltare locală a teritoriilor;
- Prezentarea planului financiar și evaluarea financiară a fișelor măsurilor din cadrul axei Leader;
- Parteneriatul și animarea (structură, activități de animare, evaluarea și monitorizarea programului);
- Prezentarea dimensiunii europene a dosarului de candidatură și funcționarea Rețelei Naționale de Dezvoltare Rurală;

În urma participării la primul modul de instruire Leader și ca urmare a solicitării din partea DGDR – AM PNDR, reprezentanții teritoriilor (potențiale GAL-uri) au transmis fișele descriptive ale teritoriilor pe care le reprezintă, acestea fiind analizate pe baza structurii și calității cerute și prezentate în cadrul sesiunii de pregătire. Această analiză va reprezenta unul din elementele necesare în cadrul dosarului de candidatură pentru participarea la viitoarele etape de selecție a GAL-urilor.

În cadrul fiecărei sesiuni de curs au fost organizate câte 2 grupuri de lucru. Pe baza fișelor descriptive realizate de către reprezentanți ai teritoriilor deja selectate și prezentate ca „material didactic”, fiecare grup de lucru a putut stabili obiectivele operaționale, planul de acțiune, planul financiar ce are la bază fișele măsurilor și a stabilit posibilele activități de animare și parteneriat (structură, activități de animare, evaluarea și monitorizarea programului).

Pe parcursul sesiunii de formare s-au discutat și s-au propus aspecte legate de:

- ✓ Forma de organizare din punct de vedere juridic a parteneriatelor (precizarea perioadei în care parteneriatele vor trebui să se constituie juridic);
- ✓ Necesitatea organizării unei noi sesiuni de formare pentru fixarea cunoștințelor și lucru pe teren (după clarificarea tuturor aspectelor legate de implementarea Leader în România), precum și necesitatea și posibilitatea organizării unei noi sesiuni de formare pentru fixarea cunoștințelor nou acumulate;

- ✓ Elaborarea unui ghid explicativ în vederea sprijinirii completării dosarului de candidatură;
- ✓ Omogenitatea socială, economică și geografică (modalitatea de determinare a acestora precum și aspecte ce vor fi luate în considerare de către Comitetul Național de Selecție a GAL-urilor);
- ✓ Modul de accesare și funcționare a măsurii 431.1 (perioada de valabilitate a acesteia, circuitul financiar - administrativ, precum și detalierea beneficiarilor măsurii);
- ✓ Componența parteneriatelor (modul de constituire a Comitetului de Selecție din cadrul unui GAL);
- ✓ Etapele procesului de selecție precum și documentele publice (dosarul de candidatură și grila de selecție), etc.

Una din concluziile cursurilor de formare organizate a fost aceea că nivelul de informare și de pregătire de la începerea cursurilor (față de cursurile de formare susținute în anul 2006) s-a dovedit a fi mai ridicat, fapt reflectat de modul coerent și pragmatic al discuțiilor dintre participanți (atât reprezentanți ai teritoriilor cât și directori executivi adjuncți ai DADR - urilor prezente). Acest aspect scoate în evidență importanța și efectul pozitiv al primului modul de cursuri Leader din anul 2006, dar și rezultatele muncii proprii de informare și documentare suplimentară a celor în cauză.

O altă concluzie a fost aceea că (lucru susținut de participarea interactivă a participanților la grupurile de lucru, inclusiv din analiza chestionarelor completate la final) prin adăugarea cunoștințelor acumulate din prezentarea celui de-al doilea modul de cursuri (elaborarea priorităților din cadrul strategiei de dezvoltare rurală, stabilirea obiectivelor principale, elaborarea fișei măsurilor cu acțiunile ce vor fi implementate, prezentarea și evaluarea planului financiar) participanții, în cea mai mare parte, și-au completat conceptul despre abordarea Leader, inclusiv cel de implementare a strategiilor de dezvoltare rurală.

De asemenea, exemplele de dosar de candidatură (schița draft) necesar participării teritoriilor la apelurile de selecție a GAL – urilor și analiza practică a acestuia a constituit un punct forte pentru mai bună înțelegere a modului de alcătuire și de implementare a strategiilor de dezvoltare locală în cadrul abordării Leader, în România.

Ca o concluzie generală, se poate spune că cei mai mulți dintre participanți au acumulat cunoștințele necesare pentru elaborarea unei strategii de dezvoltare rurală locală în mod partenerial, precum și cunoștințele necesare elaborării dosarului de candidatură în vederea participării la apelurile de selecție a viitoarelor GAL - uri.

AM PNDR a hotărât acordarea unui certificat de absolvire a cursurilor de formare Leader, care au avut loc la CEFIDEC Vatra Dornei, pentru fiecare reprezentant al teritoriilor selectate, cu specificarea pe certificat a numărului de zile de participare la curs (5 sau 10).

În urma acțiunii de selecție a teritoriilor Leader din anul 2006, 5 județe au rămas în afara cursurilor de formare fie ca urmare a faptului că nici un reprezentant din aceste județe nu și-a depus candidatura pentru selecție, fie nu au fost promovați (cazul unui

singur județ). În acest caz, AM PNDR a considerat necesară susținerea unei campanii suplimentare de promovare a axei Leader în aceste teritorii, în urma căreia o serie de reprezentanți ai unor parteneriate public – private din aceste județe și-au manifestat dorința de a participa la implementarea măsurilor Leader din cadrul PNDR.

În acest context, au fost organizate două sesiuni de formare (una la Ploiești – jud. Prahova și alta la Slobozia – jud. Ialomița), care au avut în vedere prezentarea:

- conceptului Leader;
- strategiei Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale privind implementarea axei Leader în România;
- bazelor construcției unei analize diagnostic a teritoriului;
- unei fișei descriptive a unui teritoriu deja constituit din zona respectivă;
- unui teritoriu selectat de Direcția pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală, discuții pe baza fișei descriptive și identificarea primelor elemente de analiză diagnostic și SWOT;
- aspectelor tehnice legate de elaborarea dosarului de candidatură.

Având același obiectiv ca și sesiunea de formare de la sediul Institutului de Cercetare - Dezvoltare pentru Montanologie, comuna Cristian, județul Sibiu (23 - 26 octombrie 2006) care a reunit, printre alți reprezentanți, și experții din Departamentul LEADER și alte programe din cadrul Direcțiilor pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală județene, AM PNDR a continuat acțiunile de informare și familiarizare cu modul de abordare Leader și de implementare a RNDR prin întâlniri regulate (de obicei în cadrul ministerului). Aceste acțiuni sunt foarte importante, având în vedere rolul pe care vor trebui să-l joace aceste instituții în promovarea și implementarea PNDR în România și în special a Axei Leader și a RNDR, care, reprezintă o provocare, activități de acest fel nemaiavând loc până acum în România.

Odată cu intensificarea promovării și documentării în legătură cu Axa Leader, interesul în rândul potențialilor beneficiari ai măsurilor acestei axe a crescut.

În acest sens, AM PNDR desfășoară activități zilnice de informare și instruire, atât prin reprezentanții din teritoriu, dar și direct în cadrul ministerului la solicitările diferitelor organizații care se identifică în activitatea de dezvoltare a spațiului rural din România.

De asemenea, la solicitările diferitelor organizații din România, reprezentanți ai AM au participat la diferite seminarii și întâlniri organizate în diferite județe din țară, pe teme referitoare la dezvoltarea spațiului rural românesc în cadrul cărora s-au pus la dispoziția celor interesați documente, broșuri, prezentări susținute în cadrul sesiunilor de formare de la Vatra Dornei, precum și documentație care reflectă activități de tip Leader din țările comunitare cu experiență în acest sens.

O altă metodă folosită pentru continua informare a potențialilor beneficiari ai PNDR o reprezintă postarea pe pagina de internet a MADR a unei secțiuni bilingve (română și engleză) care cuprinde și aceste două componente (Axa Leader și Rețeaua Națională de Dezvoltare Rurală).

Structura secțiunii cuprinde: legislația în domeniu; pliante și broșuri; prezentări privind Axa Leader; analize, studii (diagnoză, SWOT); baze de date; zonele (teritoriile) selectate în vederea formării pentru implementarea Axei Leader.

În conformitate cu art. 68 din Regulamentul CE nr.1698/2005, România trebuie să înființeze Rețeaua Națională de Dezvoltare Rurală care va grupa, la nivel național, organizațiile și autoritățile implicate în procesul de dezvoltare rurală.

Rețeaua Națională de Dezvoltare Rurală (RNDR), prin obiectivul său general (de a contribui la implementarea celor patru axe prioritare de dezvoltare rurală în România), reprezintă o componentă foarte importantă (motorul PNDR) și va reuni toți actorii din spațiul rural implicați în dezvoltarea rurală din țara noastră în vederea diseminării informației cu privire la fondurile comunitare, precum și pentru a stimula cooperarea și schimbul de experiență între entitățile active în domeniul dezvoltării rurale.

În acest context, AM PNDR a desfășurat și desfășoară în mod susținut acțiuni care au drept scop înțelegerea cât mai rapidă și mai completă a rolului și importanței RNDR în implementarea PNDR.

Una din aceste acțiuni, a reprezentat-o și organizarea seminarului „*Rețeaua Națională de Dezvoltare Rurală – Nevoi și Activități Specifice*”. La acest eveniment, care a fost organizat în perioada 29 – 31 mai 2007 la Universitatea Valahia din Târgoviște, au fost prezente peste 60 de persoane, din care mai mult de 40 au fost reprezentanți ai diferitelor ministere, organizații și alte instituții implicate în dezvoltarea rurală din România.

Obiectivele principale ale seminarului au fost de a informa participanții asupra conceptului RNDR - reglementări europene, precum și de consultare cu actori din cele patru axe prioritare ale PNDR, în vederea evidențierii nevoilor și acțiunilor ce pot fi sprijinite prin intermediul RNDR.

Materialele prezentate în cadrul seminarului au avut ca scop informarea privind obiectivele cuprinse în documentele principale care coordonează activitatea de dezvoltare rurală pentru perioada 2007 – 2013, inclusiv cele legate de RNDR, astfel:

- viziune generală asupra PNDR și importanța schimbului de informație datorită domeniului vast de intervenție al acestuia;
- probleme cheie privind elaborarea rețelei: guvernare, funcții, rol și pârgii;
- implementarea și funcționarea rețelei – Rețeaua Leader din Belgia;
- propunerea MADR privind Rețeaua Națională de Dezvoltare Rurală;
- Rețeaua Națională de Dezvoltare Rurală: idei pentru discuții.

Temele de discuție din cadrul acestui seminar au avut în vedere reacțiile participanților la conceptul RNDR, evidențierea nevoilor actorilor implicați în cadrul celor patru axe prioritare ale PNDR, precum și analiza și stabilirea următorilor pași de urmat în ceea ce privește mijloacele folosite pentru administrarea rețelei.

De asemenea, în cadrul seminarului au fost analizate și s-au prezentat propuneri pentru subiecte precum:

- structura care va implementa rețeaua și cea care va administra activitățile acesteia (un organism public sau privat);
- scopul rețelei, respectiv acela de a reprezenta o rețea de rețele sau o rețea pentru oameni, precum și tipul relațiilor ce se vor stabili între actori și minister pe de-o parte (la nivel central și local) și pe de altă parte structura interesată de activitățile rețelei.

S-au avut în vedere și subiecte precum: rolul rețelei (dacă aceasta ar trebui să fie mai degrabă tehnică (punctuală) sau generală); activitățile ce pot fi desfășurate în plus față de cele prevăzute de regulament (bune practici, schimb de experiență, sprijin pentru GAL - cooperarea și construcția parteneriatelor); atribuțiile rețelei în ceea ce privește furnizarea de expertiză pentru sprijinirea guvernării locale/GAL-urilor; instrumentele cele mai eficiente de utilizat în cadrul rețelei (metodele de comunicare care pot fi aplicate în mediul rural din România, identificarea grupurilor, organizațiilor care au deja legături cu potențialii clienți și în care aceștia au încredere).

Deși acesta a fost primul seminar ce a făcut referire la perioada 2007 - 2013 de dezvoltare rurală din România (constituind de fapt, startul acțiunilor de înființare și implementare a RNDR) succesul pe care l-a avut este remarcabil, reflectat atât prin modul activ de mobilizare și participare a reprezentanților cât și prin interesul deosebit manifestat față de subiectele supuse discuției, participanții dovedind reale calități atât în ceea ce privește dezvoltarea rurală (unii cu apreciabilă experiență în acest domeniu), cât și în ceea ce privește organizarea unor rețele pe plan local sau chiar regional.

Din modul de participare și din afirmațiile participanților la acest seminar s-a putut concluziona faptul că au fost însușite cunoștințele elementare ce includ elementele referitoare la ceea ce se urmărește prin înființarea și implementarea RNDR, participanții fiind în general mulțumiți de calitatea prezentărilor și de modul de desfășurare a lucrărilor.

În vederea realizării unor structuri ale RNDR (Comitetul Național de Coordonare a RNDR – CNC, Grupurilor Tematice de Lucru – GTL), stabilirii acțiunilor ce trebuie implementate în cadrul rețelei, precum și pentru stabilirea priorității pe care RNDR o acordă așteptărilor membrilor acesteia, au fost realizate o serie de consultări (sondaje, chestionare etc.) în rândul membrilor RNDR.

După întâlnirea de la Târgoviște, prima etapă în procesul de consultare cu referire la RNDR a constat în identificarea actorilor din spațiul rural (potențiali membri ai RNDR), un rol deosebit în acest caz avându-l DADR - urile din teritoriu. În urma acestei acțiuni au fost identificați peste 450 de actori rurali cu activitate în domeniul dezvoltării rurale.

Pe lângă unele aspecte legate de domeniul de activitate al actorilor rurali și opțiunea acestora de a deveni membri ai RNDR, chestionarul cuprinde și alte aspecte referitoare la:

- grupurile de oameni, comunități, organizații, instituții pentru care lucrează;

- acoperirea geografică în care își desfășoară activitatea;
- structura organizațională (sub formă de rețea, asociație, uniune etc.);
- implicarea prezentă și dorința de implicare în principalele activități din domeniul dezvoltării rurale legate de promovarea fluxului de informații, schimbul de idei și bune practici, cooperarea printre actorii din mediul rural – la nivel național dar și internațional, capacitatea de organizare de conferințe, seminarii, cursuri de instruire etc.;
- propuneri privind structura și rolul RNDR;
- așteptările actorilor rurali de implicare a organizațiilor pe care aceștia le reprezintă în acțiunile practice din cadrul obiectivelor PNDR;
- metodele de comunicare cele mai eficiente și mai cuprinzătoare și care vor acoperi cel mai mult spațiul rural/potențialii beneficiari ai RNDR;
- credibilitatea acordată de fermierii de semi-subsistență și subsistență mai puțin instruiți din satele izolate;
- tipul de ajutor de care au nevoie mai mult organizațiile implicate în dezvoltarea rurală din comunitățile restrânse;

Pe baza opțiunilor manifestate în cadrul chestionarelor de către actorii rurali, a fost realizată o bază de date cu membrii RNDR, care cuprinde date privind:

- organizația;
- reprezentantul desemnat și funcția acestuia în organizație;
- un link pentru pagina de web a RNDR;
- date de contact.

În vederea facilitării unui flux eficient și rapid de informații, principala mențiune în cadrul chestionarului a fost aceea că participarea în cadrul RNDR este deschisă tuturor organizațiilor care au interes identificabil în Programul Național de Dezvoltare Rurală și care nu sunt filiale sau sucursale ale unei alte organizații.

Pentru realizarea celui de-al doilea seminar legat de realizarea și implementarea RNDR, în prima parte a anului 2008, a fost constituită o bază de date cu peste 75 de actori (cei mai reprezentativi) ai spațiului rural românesc.

În vederea stabilirii componenței CNC a fost inițiat un proces (democratic) de consultare a membrilor RNDR, care a cuprins două etape:

- o etapă de desemnare de către fiecare membru a RNDR a organizației care urmează să-i reprezinte în CNC, pe fiecare categorie/sub-categorie de membri conform diagramei de organizare a structurilor RNDR;
- o etapă de votare de către membrii RNDR a organizației care urmează să-i reprezinte în CNC pe fiecare categorie/sub-categorie de membri.

În anul 2007, a fost realizată doar prima etapă, respectiv cea de desemnare a organizației care urmează să-i reprezinte pe membrii RNDR în CNC. Pe lângă exprimarea opțiunii de a deveni sau nu membri ai RNDR și nominalizarea organizației care să-i reprezinte în CNC a RNDR, formularul de răspuns transmis actorilor rurali a mai cuprins aspecte referitoare la:

- acceptarea sau nu a structurii propuse pentru RNDR;
- grupa/subgrupa în care se identifică pentru a face parte;
- desemnarea persoanei de contact pentru legătura cu MADR;
- autorizarea MADR de a face cunoscute datele de contact (în conformitate cu legislația în vigoare) celorlalte organizații membre ale RNDR;
- postarea unui link către adresa web a organizației din pagina web a ministerului care este dedicată RNDR.

Acțiunile de consultare a membrilor RNDR în legătura cu aspectele ce privesc realizarea și sprijinirea implementării Planului de Acțiune al acesteia au avut o contribuție însemnată atât în elaborarea fișei tehnice a RNDR (componentă a PNDR), precum și în elaborarea draftului termenilor de referință (componentă a documentației de atribuire – externalizare - a contractului de realizare și implementare a RNDR).

Ca și în cazul abordării Leader, Rețeaua Națională de Dezvoltare Rurală pentru România este un concept nou. În această conjunctură, nevoia și interesul actorilor implicați în dezvoltarea spațiului rural (cu precădere a membrilor RNDR), de a cunoaște cât mai în detaliu importanța și rolul pe care-l va avea RNDR în rezolvarea problemelor legate de accesarea măsurilor din PNDR sunt tot mai accentuate.

De aceea, AM PNDR (prin reprezentanții Serviciului Leader și rețea de dezvoltare rurală) desfășoară în mod continuu activități de informare și promovare a Rețelei Naționale de Dezvoltare Rurală. Aceste activități sunt desfășurate și prin structurile teritoriale ale MADR, dar și direct în cadrul ministerului la solicitările diferitelor organizații care se identifică în activitatea de dezvoltare rurală din România și care doresc frecvent informații cu privire la această componentă a PNDR (inclusiv prin participare, la diferite seminarii și întâlniri pe teme referitoare la dezvoltarea spațiului rural românesc, organizate în diferite județe din țară).

5.1.5 Activități de informare și promovare a PNDR

Autoritatea de Management va asigura respectarea obligațiilor privind publicitatea prevăzute de art. 76 (1) (2) a) și c) ale Regulamentului Consiliului (CE) nr. 1698/2005. Sarcinile de informare, promovare și publicitate, indiferent de organismul direct responsabil, sunt realizate în colaborare de cele două instituții.

În anul 2007, **obiectivul principal** al acțiunilor de informare și promovare a Programului Național pentru Dezvoltare Rurală, în mediul rural, l-a reprezentat conștientizarea opiniei publice și în mod special a potențialilor beneficiari în vederea accesării fondurilor comunitare. Așadar, până la momentul aprobării Programului, grupul țintă al acțiunilor de promovare realizate de Autoritatea de Management l-a constituit categoria potențialilor beneficiari.

Totodată, în conformitate cu articolul 58, din Regulamentul Consiliului (CE) nr. 1974/2006 Autoritatea de Management pentru PNDR, în colaborare cu Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit (APDRP), a elaborat o strategie de comunicare, ce stabilește cadrul de desfășurare al activității de publicitate și promovare și un plan de comunicare pe întreaga perioadă de programare, ce cuprinde

acțiunile propriu-zise de promovare. Planul de comunicare a fost corelat cu planurile elaborate de către Autoritățile de Management responsabile de implementarea fondurilor structurale în vederea îmbunătățirii sinergiei între programele finanțate din fondurile comunitare și, totodată, pentru a spori impactul acestora.

Pentru corecta informare a potențialilor beneficiari, a fost creată adresa de e-mail feadr@madr.ro, unde potențialii beneficiari, și nu numai, pot solicita lămuriri referitoare la modalitățile de accesare a PNDR. Domeniul „Dezvoltare rurală” din cadrul site-ului MADR a beneficiat de actualizarea permanentă a informațiilor, fiind postate toate versiunile de lucru ale PNDR, după fiecare etapă de negociere, precum și toate materialele informative elaborate. În vederea facilitării accesului la informație, AM a realizat un dicționar explicativ de termeni tehnici cuprinși în PNDR, fapt ce a făcut mult mai ușoară parcurgerea Programului de către potențialii beneficiari și publicul larg interesat.

S-a avut în vedere îndeplinirea tuturor condițiilor tehnice și editoriale ale site-ului în vederea informării corecte și complete a publicului țintă, dar și pentru asigurarea transparenței instituționale.

La începutul anului 2007, a avut loc un amplu proces de consultare pe marginea Programului Național de Dezvoltare Rurală. La acest proces de consultare au participat partenerii cu reprezentativitate la nivel național și teritorial, activi în domeniile economic, social și de mediu, fiind astfel acoperite categoriile țintă și realizându-se o îmbunătățire constantă a Programului, în concordanță cu nevoile identificate în mediul rural românesc.

Procesul de consultare, precum și subiectele dezbătute în cadrul acestuia se regăsesc într-un capitol separat al PNDR, respectiv capitolul 14 „Procesul de consultare”.

De asemenea, în cadrul Direcțiilor pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală au fost create structuri de dezvoltare rurală, conduse de un director executiv adjunct și a căror principală activitate, în anul 2007, a constituit-o promovarea Programului la nivel local și regional, alături de structurile județene și regionale ale Agenției de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit.

O componentă importantă a acțiunilor de informare și promovare a PNDR până la momentul avizării favorabile a PNDR, în cursul anului 2007, a fost reprezentată de organizarea unui număr de **8 conferințe de promovare a PNDR** (7 la nivel regional și 1 la nivel național). Aceste conferințe au avut loc în luna august 2007. Aceste manifestări s-au bucurat de o participare numeroasă, în medie 250 de potențiali beneficiari și persoane interesate în accesarea fondurilor europene destinate dezvoltării rurale pentru fiecare conferință.

Pe parcursul desfășurării acestor conferințe, au fost distribuite materiale informative realizate de către AM în cooperare cu APDRP, pe înțelesul tuturor și au fost prezentate măsurile cuprinse în PNDR de către conducerea AM.

La Conferințele regionale s-au discutat probleme referitoare la importanța autorizațiilor de mediu, sanitare și sanitar-veterinare în cadrul implementării proiectelor. S-a

subliniat necesitatea corelării protocoalelor încheiate pentru obținerea autorizațiilor cu procedurile de implementare a investițiilor finanțate prin PNDR, precum și necesitatea corelării procedurilor de lucru APDRP cu legislația privind regimul achizițiilor pentru proiecte de investiții publice și private. De asemenea s-a propus simplificarea procedurilor de lucru APDRP în ceea ce privește achizițiile publice.

De asemenea, în cursul anului 2007 au avut loc sesiuni de instruire cu participarea experților din cadrul instituțiilor din teritoriu subordonate MADR, responsabile cu activitatea de dezvoltare rurală (DADR, OJPDRP, CRPDRP); conferințe regionale de informare pe marginea oportunităților financiare oferite prin PNDR și au fost elaborate materiale informative (îndrumare pe diferite tipuri de investiții, ghiduri, afișe).

5.2 Comitetul de Monitorizare pentru PNDR

În conformitate cu articolul 77 al Regulamentului Consiliului (CE) nr. 1698/2005 a fost constituit Comitetul de Monitorizare pentru PNDR, care are rolul de a asigura eficiența, eficacitatea și corectitudinea punerii în aplicare a PNDR.

Structura Comitetului de Monitorizare (CM) urmărește să asigure o reprezentare a tuturor sectoarelor cu relevanță în implementarea Programului Național de Dezvoltare Rurală.

În anul 2007, AM PNDR a identificat partenerii publici și privați, potențiali membri ai Comitetului de Monitorizare pentru PNDR, lista ce cuprinde componența provizorie a CM fiind prezentată și în cadrul PNDR.

Astfel autoritățile publice selectate, ce dețin o pondere de 43% din componență, au rolul de a asigura respectarea complementarității între fonduri.

Partenerii privați reprezentanți în cadrul Comitetului, au o pondere de 57%, și au fost selectați în funcție de domeniul de activitate, misiunea declarată și dinamica acestora precum și de nivelul de reprezentare, național și teritorial, astfel încât să acopere axele prioritare ale programului și, de asemenea, domeniul egalității de șanse.

Astfel, sectorul de investiții din PNDR este reprezentat de asociații de profil din domeniul producției și procesării produselor agricole și forestiere, deținând o pondere de circa 29% din cadrul partenerilor privați.

În domeniul protecției mediului au fost selectați atât parteneri cu reprezentativitate națională dar și internațională, având o pondere de aproximativ 19% din totalul partenerilor privați selectați. Aceștia vor contribui prin expertiza lor la activitățile legate de analiza impactului de mediu al programului, a gradului în care au fost atinse obiectivele acestei axe, maniera de punere în aplicare și respectare a legislației din domeniu precum și completarea indicatorilor specifici măsurilor de mediu.

Organizațiile care promovează dezvoltarea durabilă și sprijină inițiativa locală și care au ca scop valorificarea resurselor și sprijinirea inițiativelor locale în conformitate cu cadrul furnizat de program, însumează circa 29% din partenerii privați selectați. În plus, alături de ONG-uri de sine stătătoare, a fost inclus și partenerul Rural Net care

reprezintă o asocierie de peste 20 de ONG-uri active în domeniul dezvoltării rurale, în diferite zone ale țării, printre care Centrul de Asistență Rurală, Fondul Român pentru Dezvoltare Socială, Fundația Civitas pentru societatea civilă, Asociația de Dezvoltare Comunitară Regională, și Centrul de Resurse pentru Comunitățile de Romi.

Alți parteneri privați reprezentativi, inclusiv organizații sindicale, organisme pentru promovarea egalității de șanse și asociații care promovează sprijinirea mediului de afaceri, dețin o pondere de aproximativ 23% din totalul partenerilor privați.

Comitetul de Monitorizare pentru PNDR a fost constituit prin Ordinul ministrului agriculturii și dezvoltării rurale nr 140/26.02.2008, iar prima întâlnire a avut loc în perioada 28-29 februarie 2008.

5.3 Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit

5.3.1 Cadrul instituțional și organizatoric

Agentia de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit reprezintă agenția de plăți acreditată conform Regulamentului Consiliului nr. 1290/2005 pentru derularea FEADR.

În cursul anului 2007, activitatea Agenției de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit a fost focalizată pe atingerea a două obiective principale, respectiv continuarea procesului de construcție instituțională necesar funcționării ca agenție de plată pentru proiectele de dezvoltare rurală finanțate din FEADR, precum și, în egală măsură, continuarea implementării Programului SAPARD.

Pentru realizarea ambelor obiective, APDRP a urmărit dezvoltarea resurselor umane alocate, creșterea nivelului de instruire, elaborarea și ajustarea de proceduri de lucru specifice, inițierea de acte normative și îmbunătățirea bazei materiale și a locațiilor de desfășurare a activității.

La începutul anului 2007 gradul de ocupare a posturilor a fost de 93%, Agenția având 1179 posturi ocupate și 83 de posturi vacante (nivel central - 35 posturi, nivel regional - 21 posturi, nivel județean - 27 posturi). În cursul anului 2007 au fost organizate 9 concursuri pentru ocuparea posturilor vacante astfel încât, la sfârșitul anului, gradul de ocupare a fost de 96%, numărul posturilor vacante fiind de 48, iar numărul posturilor ocupate fiind de 1214, repartizate după cum urmează:

- nivel central – 239 posturi
- nivel regional – 316 posturi
- nivel județean – 659 posturi

Instruirea personalului Agenției s-a realizat prin cursuri de pregătire/seminarii, simulări și conferințe organizate pe baza obiectivelor stabilite în planul anual de pregătire profesională care au vizat consolidarea competențelor profesionale ale personalului implicat în aplicarea metodologiei pentru măsurile FEADR privind:

- funcția de implementare tehnică (primirea, conformitatea, evaluarea, selectarea și contractarea proiectelor, verificarea pe teren – standarde minime, monitorizarea cererilor de finanțare);
- funcția de plată (autorizarea, efectuarea, contabilizarea, recuperarea debitelor);
- controlul (control financiar preventiv propriu, control intern, control și antifraudă) și audit;
- sistemul informatic și securitatea informației;
- promovarea – comunicarea;
- dezvoltarea unor aptitudini specifice responsabilităților cerute de post (abilități de comunicare, de organizare, de prezentare).

La aceste programe de pregătire au participat aproximativ 953 de angajați, 400 dintre aceștia participând la 2-3 programe de pregătire. Durata medie a unui program de pregătire a fost de 4 zile.

Noii angajați au fost incluși în momentul angajării în programe de pregătire la locul de muncă – 30 zile calendaristice pentru funcțiile de execuție și 90 de zile calendaristice pentru funcțiile de conducere. Ulterior au participat și la celelalte programe de pregătire organizate de Agenție.

Principalele domenii de instruire și numărul de participanți au fost:

- Politica de dezvoltare rurală și sistemele de implementare a FEADR - măsuri de dezvoltare rurală – cursuri, seminarii, simulări la care au participat 965 de angajați;
- Antifraudă – raportare nereguli, investigare crima financiară – 24 angajați;
- Contabilizare plăți – 18 angajați;
- Securitatea sistemului informatic – 203 angajați (responsabili IT din structura Agenției);
- Promovare și comunicare - 62 angajați;
- Legislație comunitară – 32 angajați;
- Management – 49 angajați.

În vederea asigurării **bazei materiale** necesare desfășurării activității în condiții optime, în cursul anului 2007 au fost realizate achiziții, din bugetul propriu, în suma totală de 6.565.000 RON, acestea completând achiziția de echipamente de comunicații și IT (hardware) realizată prin proiectul Phare RO 2004/016-772.03.02.01.08.

Aceste achiziții au avut ca scop atât completarea bazei materiale acumulate până la finele anului 2006, întreținerea acesteia, precum și alte solicitări apărute pe parcursul anului, după cum urmează:

1. Accesorii pentru calculator (Rack-uri) - 54 buc;
2. Copiatoare digitale - 41 buc;
3. Fax - uri - 22 buc;
4. Autoturisme, în special pentru activități specifice - 49 buc;

5. Licențe pentru restaurare servere + copii rezervă, precum și pentru criptare laptop-uri;
6. Lucrări de reparații, recompartimentări, igienizări sedii precum și amenajări spații de arhivare – 8 spații;
7. Mobilier pentru birouri – seturi de mobilier pentru noile angajări și completări la dotarea existentă;
8. Piese de schimb și subansamble pentru imprimante, copiatoare, fax-uri și alte periferice informatice;
9. Servicii de mentenanță pentru perifericele informatice, pentru centrală telefonică, pentru aplicații informatice;
10. Aparată de aer condiționat pentru spațiile cu destinația birouri, spațiile de arhivă cât și pentru spațiile cu destinația IT – 319 buc;
11. Finalizarea serviciilor de consultanță pentru auditare achiziții publice în cadrul Programului SAPARD;
12. Rechizite, papetărie, birotică și alte consumabile de birou;
13. Minicentrale telefonice;
14. Centrale termice.

5.3.2 Asigurarea securității informatice

Prin contractul RO 2004/016-772.03.02.01.08 EuropeAid/123015/D/SUP/RO “Supply of equipment for efficient management and implementation of Rural development and Fishery Funds” au fost asigurate stații de lucru și servere, spații de stocare, imprimante și scannere la toate cele trei niveluri ale Agenției de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit. În vederea asigurării conformității cu standardul de securitate 27001 au fost achiziționate rack-uri pentru protejarea tuturor echipamentelor IT de la nivelul sediilor regionale, județene și de la nivel central.

În același timp spațiul destinat camerei serverelor din sediul central a fost mărit, asigurându-se nivelul necesar din punct de vedere termic al acestei incinte.

Caietul de sarcini privind realizarea sistemului integrat al APDRP în vederea derulării programelor europene a fost modificat astfel încât să corespundă cu nevoile de realizare a acestui sistem într-un interval de timp foarte scurt, respectând în același timp cerințele obligatorii de realizare a unui sistem integrat eficient.

APDRP a achiziționat de asemenea programe software care să asigure criptarea stațiilor mobile și realizarea de copii de siguranță pentru serverele Agenției.

5.3.3 Cadrul procedural de implementare a PNDR

În anul 2007, din punct de vedere al procedurilor de implementare a Programului Național de Dezvoltare Rurală, precum și din punct de vedere a protocoalelor de delegare și de colaborare încheiate pentru implementarea acestui program, demersurile au constat în principal în:

I. Elaborarea, corelarea și coordonarea manualelor de proceduri pentru implementarea Programului Național pentru Dezvoltare Rurală 2007 – 2013.

În data de 15 decembrie 2006 APDRP a primit acreditarea provizorie, ca agenție de plată ce gestionează FEADR, din partea Autorității Competente din cadrul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale.

În cursul anului 2007 au fost permanent îmbunătățite și actualizate manualele de proceduri ale APDRP, acestea fiind auditate de către Direcția de Audit Intern a APDRP, Autoritatea Competentă, precum și de către organisme de audit extern (PriceWaterhouseCoopers și Deloitte).

Pentru definitivarea procedurilor, au fost desfășurate trei **sesiuni de simulări** la nivelul fiecărui Centru Regional, cu experți din cadrul Oficiilor Județene.

În data de 15 decembrie 2007, s-a primit acreditarea definitivă, din partea Autorității Competente, a procedurilor și structurilor APDRP, conform prevederilor Articolului 1, alin. 3 din Regulamentul (CE) nr. 885/2006 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 1290/2005 în ceea ce privește acreditarea agențiilor de plăți și a altor entități precum și lichidarea conturilor FEAGA și FEADR și a criteriilor de acreditare aprobate prin Ordinul Ministrului Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Rurale nr. 422/2006.

Manualele de proceduri ale APDRP sunt structurate astfel:

- Prezentare Generală a manualelor de proceduri și cadrul legislativ de implementare;
- Manual de procedură pentru evaluarea și selectarea cererilor de finanțare pentru proiecte de investiții;
- Manual de proceduri pentru contractare;
- Manualul de proceduri pentru Serviciul Verificare Tehnică - Cereri de Finanțare și Modificare contracte;
- Manual operațional de achiziții pentru beneficiarii privați ai FEADR;
- Manual de proceduri pentru atribuirea contractelor de achiziție publică pentru proiectele finanțate prin PNDR;
- Manual de procedură pentru Autorizare Plăți;
- Manual de proceduri pentru Contabilizare Plăți;
- Manual de proceduri pentru Efectuarea Plăților;
- Manual de procedură: Constatate nereguli, Recuperare datorii;
- Manual de proceduri pentru control și antifraudă;
- Manual de procedură metodologie;
- Manual de proceduri pentru audit intern;
- Manual de proceduri pentru relații publice;
- Manual de monitorizare, evaluare și raportare;
- Manual de proceduri pentru Resurse umane;
- Manual de proceduri pentru Arhivare;
- Manual de management;
- Manual de IT.

și au fost aprobate prin Ordinul Ministrului Agriculturii și Dezvoltării Rurale nr. 141/29.03.2008.

II. Elaborarea și semnarea acordurilor de delegare

În cursul anului 2007 au fost semnate următoarele acorduri de delegare:

- a) Acord cadru de delegare pentru implementarea măsurilor privind plățile compensatorii cuprinse în Axa 2 din Programul Național de Dezvoltare Rurală 2007 – 2013 (PNDR), încheiat în data de 04.10.2007.
Acordul stabilește cadrul juridic, administrativ și operațional în temeiul căruia APDRP delegă către APIA implementarea și atribuțiile specifice funcției de plată din surse aferente bugetului național pentru măsurile privind plățile compensatorii pentru fermierii din zonele defavorizate și plățile compensatorii pentru măsurile de agromediu din PNDR, respectiv Măsura 211 „Sprijin pentru zona montana defavorizata”, Măsura 212 „Sprijin pentru zone defavorizate, altele decât zona montană” și Măsura 214 „Plăți pentru agromediu”.
- b) Pentru implementarea tehnică a măsurilor cuprinse în Axa 2 din PNDR 2007-2013 privind utilizarea durabilă a terenurilor forestiere, a fost încheiat în data de 18.01.2007 un Acord cadru de delegare între APDRP, APIA și MAPDR – Direcția Generală de Dezvoltare Forestieră și Consolidarea Proprietății (DGDFCP).
Acordul încheiat a stabilit cadrul juridic, administrativ și operațional în temeiul căruia APDRP a delegat către APIA și DGDFCP, prin Inspectoratele Teritoriale de Regim Silvic și de Vânătoare județene (ITRSV), controlul pe teren a conformității cererilor de finanțare și respectarea criteriilor de eligibilitate a cheltuielilor efectuate de beneficiari și evidențiate în cererile de plată.

După primirea avizului favorabil privind Programul Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013 din partea Comitetului de Dezvoltare Rurală, prin fișa măsurii 221 - „Prima împădurire a terenului agricol”, sprijinul financiar are caracter compensatoriu, vizând plățile pe suprafața împădurită și nefiind proporționale cu investițiile realizate.

Având în vedere aceste modificări, Autoritatea de Management împreună cu APDRP și APIA au analizat oportunitatea delegării către APIA a implementării măsurii 221 într-o formă similară celorlalte măsuri din Axa 2 a PNDR, respectiv măsurile 211, 212 și 214. Astfel, s-a convenit elaborarea unui nou Acord cadru de delegare pentru implementarea tehnică a măsurilor cuprinse în Axa 2, ce au în vedere utilizarea terenurilor forestiere, între APDRP, APIA și MADR, acord care este în curs de definitivare.

III. Elaborarea protocoalelor de colaborare cu autoritățile de mediu, sănătate și sanitar - veterinare:

În cursul anului 2007 au fost întreprinse toate demersurile pentru semnarea protocoalelor de colaborare cu autoritățile de mediu, sanitare și sanitar - veterinare, în

aceiași an fiind semnat doar cel cu autoritățile de mediu, semnarea celorlalte două realizându-se la începutul anului 2008:

- **Protocolul de Colaborare nr. P49** semnat în data de 20.12.2007, între Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit, Agenția Națională pentru Protecția Mediului (ANPM) și Garda Națională de Mediu (GNM), stabilește cadrul legislativ, administrativ și operațional în temeiul căruia cele trei instituții semnate vor colabora în vederea verificării proiectelor finanțate prin măsurile PNDR 2007-2013. De asemenea, în data de **18.04.2008** cele trei instituții mai sus menționate au încheiat **Actul Adițional nr. 1** la Protocolul de colaborare nr. P49/20.12.2007, document ce reglementează modul în care autoritatea competentă în domeniul protecției mediului va specifica, prin formularele eliberate, standardele comunitare privind protecția mediului, incluse în anexa la fișa măsurii 121 „*Modernizarea exploatațiilor agricole*”, pe care beneficiarii le vor implementa în cadrul proiectelor depuse pentru măsura 121.
- **Protocolul de Colaborare nr. P50** din data de 12.02.2008 încheiat între APDRP și Ministerul Sănătății Publice (MSP). Protocol stabilește cadrul administrativ și operațional în temeiul căruia MSP și APDRP vor colabora în vederea verificării proiectelor finanțate prin măsurile Programului Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013.
- **Protocolul de Colaborare nr. P51** din 03.03.2008 încheiat de către APDRP cu Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor (ANSVSA). Protocolul stabilește cadrul legislativ, administrativ și operațional în temeiul căruia ANSVSA și APDRP vor colabora în vederea verificării proiectelor finanțate prin măsurile PNDR 2007-2013.

De asemenea, în data de 29 octombrie 2007 a fost încheiat acordul cadru de colaborare pentru implementarea Programului Operațional pentru Pescuit 2007 – 2013, între Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultura (ANPA) și Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit. Acest acord stabilește cadrul juridic, administrativ și operațional de colaborare între ANPA, în calitate de Autoritate de Management pentru Programului Operațional pentru Pescuit, și APDRP, în calitate de Autoritate de Plată pentru măsurile cuprinse în cele 5 axe prioritare finanțate prin Fondul European pentru Pescuit (FEP).

IV. Elaborarea și semnarea protocoalelor privind evitarea dublei finanțări:

Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit a purtat discuții cu *Autoritățile de Management pentru Programul Operațional Sectorial de Mediu (POS Mediu), Programul Operațional Regional (POR), Programul Operațional Sectorial Creșterea Competitivității Economice (POS CCE), Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane (POS DRU)* în vederea identificării posibilelor situații de dublă finanțare.

Ca urmare a celor mai sus menționate, în data de 14.08.2007 s-a încheiat protocolul nr. P46 între APDRP, Direcția Generală Dezvoltare Rurală - Autoritate de Management pentru PNDR și Direcția Generală pentru Managementul Instrumentelor Structurale – Autoritate de Management pentru POS Mediu.

Protocolul reglementează:

- Modul de asigurare a complementarității între Programul Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013 (PNDR) și Programul Operațional Sectorial de Mediu (POS Mediu) cu privire la investițiile pentru sectoarele apă/apă uzată și deșeuri, finanțabile în cadrul Măsurii „Renovarea, dezvoltarea satelor, conservarea și îmbunătățirea moștenirii rurale” din PNDR și a axelor prioritare din POS Mediu, respectiv Axa Prioritară 1 „Extinderea și modernizarea sistemelor de apă și apă uzată” și Axa Prioritară 2 „Dezvoltarea sistemelor de management integrat al deșeurilor și reabilitarea siturilor istorice contaminate”;
- Modalitatea de evitare a dublei finanțări între proiectele finanțate prin cele două programe.

În data de 10.03.2008 a fost încheiat **Protocolul de Colaborare nr. P52** între APDRP și Comisia privind Determinarea Oportunității, Eligibilității și Aprobării Proiectelor. Protocolul mai sus menționat stabilește modul în care părțile semnatare vor proceda la verificarea proiectelor depuse pentru a fi finanțate prin PNDR 2007 - 2013 și prin Programul de dezvoltare a infrastructurii din spațiul rural, în vederea evitării situațiilor de dublă finanțare.

Cu excepția celor două protocoale de colaborare enumerate mai sus, în urma analizei pentru evitarea dublei finanțări nu s-au identificat alte posibilități de dublă finanțare.

5.3.4 Activități de informare și promovare a PNDR derulate de APDRP

În decursul anului 2007, activitățile de promovare realizate de APDRP au vizat:

1. Instruirea responsabililor de promovare ai APDRP - seminarul de pregătire APDRP pentru relații cu publicul și relații mass-media a avut ca scop instruirea persoanelor care vor fi responsabile cu promovarea Fondului European Agricol pentru Dezvoltare Rurală, atât la nivel regional, cât și la nivel județean.

Participanții la seminar au fost responsabilii cu promovarea de la cele 8 CRPDRP și 41 OJPDRP (reprezentantul OJPDRP Vrancea nefiind prezent la acest seminar).

Participanților li s-au oferit mape cu toate materialele informative prezentate la seminar în format tipărit, „Îndrumar practic FEADR”, pliante și, de asemenea, un CD care cuprinde foto hărți județe, modele materiale de presă, modele standard (format standard documente, format standard comunicate de presă, model fișă de proiect), pliante și afișe.

Verificarea însușirii cunoștințelor prezentate în cadrul acestui seminar a fost realizată prin completarea unui test grilă. Din evaluarea răspunsurilor formulate prin

completarea acestui test grilă se evidențiază faptul că tematicile, ideile și sfaturile oferite de lectori au fost însușite și aplicate.

2. Direct mailing către potențiali beneficiari - APDRP a lansat în luna iulie 2007 o campanie de Direct Mailing către 4.500 de potențiali beneficiari PNDR. Pachetul informativ a cuprins o adresă înaintare tip, prezentare scurtă a PNDR, prezentare a APDRP cu datele de contact, chestionar de evaluare socio-economică a potențialilor beneficiari, plic preplătit pentru trimiterea către APDRP a chestionarelor.

Campania de direct mailing a urmărit stabilirea unui prim contact cu publicul țintă al APDRP, consolidarea unei baze de date relevante pentru viitoarele campanii de informare, pentru popularizarea elementelor vizuale și a mesajelor APDRP și pentru identificarea primară a nevoilor de informare și a profilului socio-economic al publicului țintă al APDRP.

3. Elaborare și transmitere newsletter APDRP;

4. Elaborare și tipărire și distribuirea de materiale informative tipărite (elaborarea, tipărirea și distribuirea a 7.000 de afișe; elaborarea, tipărirea și distribuirea a 30.000 de pliante; elaborarea, tipărirea și distribuirea a 10.000 de Îndrumare APDRP);

5. Participare la târguri sau evenimente publice de profil;

Autoritatea de Management, împreună cu APDRP, a participat și a asigurat prezentarea PNDR la cele mai importante evenimente specializate de promovare și popularizare organizate de către Președinția României, MADR, Ministerul Transporturilor, Camera de Comerț și Industrie a României (CCIR), Romexpo.

În cadrul acestor evenimente au fost prezentate oportunitățile oferite prin PNDR, au fost distribuite materiale informative și au fost oferite informații detaliate despre modul de obținere a fondurilor nerambursabile.

Alte evenimente la care s-a participat și în cadrul cărora a fost prezentat PNDR 2007-2013 au fost:

1. Seminarii tematice privind finanțările europene organizate în cadrul Camerei de Comerț și Industrie a României (CCIR);
2. Consfătuiri naționale cu privire la posibilitățile de finanțare FEADR – organizate de Prefecturi și Consilii Județene;
3. Târgul internațional pentru agricultură INDAGRA 2007 – Romexpo;
4. Târgul internațional pentru agricultură EMIGRARIA 2007 – Olanda;
5. Târgul pentru agricultură FINAGRA 2007;
6. Târgul internațional pentru agricultură Săptămâna Verde 2007 – Berlin
7. Targul „Rustica Românie”
8. Târgul „Europlant Protection
9. Seminarii de informare și perfecționare profesională a reprezentanților autorităților locale – organizate de Eurocom;
10. Târgul național de finanțare în turism – organizat de MTCT;

11. Târgul de finanțare pentru IMM – TIMM 2007;
12. Târgul de finanțare PROFINN;
13. Manifestări organizate de Ambasadele străine – Olanda, Turcia, Austria;

De asemenea, în anul 2007, APRDP (împreună cu experții cu atribuții de promovare de la CRPDRP) a oferit informații către 65.532 de potențiali beneficiari prin intermediul discuțiilor directe, telefonice, prin e-mail și scrisori.

Ponderea lunară a celor care au solicitat informații despre fondurile nerambursabile este de peste 5.400 persoane – zilnic înregistrându-se în medie 273 de solicitări din partea acestora. În decursul anului 2007 au fost oferite informații către potențialii beneficiari, astfel: ponderea cea mai mare având-o informările de tipul comunicării directe telefonice 32.499, urmând apoi cele directe la sediu 27.867, cele pe suport de hârtie 3.145 și cele electronice 2.021.

Totodată, au fost informați aproximativ 30.000 de potențiali beneficiari prin distribuirea a 29.548 de materiale informative tipărite (în cadrul diverselor conferințe – 40%, direct către instituții – 20% sau direct către solicitanți – 40%), dintre care:

- a. Îndrumar pentru măsurile 121, 123 și respectiv 322 – 9.000 bucăți (3.000 bucăți pentru fiecare măsură);
- b. Pliant „Accesare fonduri europene FEADR” – 2.500 bucăți;
- c. Pliant „APDRP aproape de tine” – 4.500 bucăți;
- d. Mape suport pentru materialele de informare - 2.190 bucăți
- e. Pliant măsura 121 – 2.500 bucăți;
- f. Pliant măsura 123 – 2.500 bucăți;
- g. Pliant măsura 322 – 2.500 bucăți;
- h. Îndrumar „Cum primesc finanțare prin FEADR” – 4.660 bucăți;
- i. Broșură „Îndrumar pentru accesarea fondurilor europene pentru dezvoltare rurală” - 7.980 bucăți;
- j. Afiș prezentare APDRP – 100 bucăți;
- k. Afiș informativ – 100 bucăți;
- l. Afiș înscriere – 100 bucăți;
- m. Elaborarea și realizarea a 8 bannere de prezentare a Conferinței Regionale, personalizate pentru fiecare Centru Regional în parte;

6. Coordonarea, monitorizarea și centralizarea activităților de informare la nivel regional și județean - ca urmare a centralizării raportărilor activităților de promovare derulate de reprezentanții CRPDRP și OJPDRP, au fost evidențiate diverse acțiuni de informare care vizează atât convingere cât și consiliere în ceea ce privește accesarea fondurilor europene post-aderare pentru agricultură și dezvoltare rurală. Reprezentanții CRPDRP și ai OJPDRP din regiunile aferente, au participat la diverse evenimente de informare coordonate de Direcțiile de Dezvoltare Rurală în colaborare cu Instituția Prefectului, Oficiile Județene de Consultanță Agricolă, Direcțiile Județene Sanitar-Veterinare, Primării sau de Consiliile Județene, la care au participat în calitate de invitați.

Astfel, la nivel de regiune s-au realizat 1.342 de acțiuni la care au participat 50.208 persoane.

În cadrul centrelor regionale* acțiunile au fost realizate după cum urmează:

- CRPDRP 1, Iași: 346 de evenimente cu 10.258 participanți;
- CRPDRP 2, Constanța: 145 evenimente cu 6.074 participanți;
- CRPDRP 3, Târgoviște: 140 de evenimente cu 4.815 participanți;
- CRPDRP 4, Craiova: 18 evenimente cu 794 participanți;
- CRPDRP 5, Timișoara: 501 de evenimente cu 6.097 participanți;
- CRPDRP6, Satu Mare: 313 de evenimente cu 15.164 participanți;
- CRPDRP 7, Alba Iulia: 156 evenimente cu 4.726 participanți;
- CRPDRP8, București-Ilfov: 23 evenimente cu 2.280 participanți.

7. Totodată, în cursul anului 2007 a fost elaborată o bază de date cu potențiali beneficiari de către fiecare OJPDRP și CRPDRP, în format electronic, pentru completarea acesteia direct în format electronic sau tipărit.

Baza de date respectă 4 tipologii:

- i. Baze de date cu **potențiali beneficiari**;
- ii. Baze de date cu **societățile comerciale** (liste ANSVSA);
- iii. Baze de date cu **liderii de opinie locali**;
- iv. Baze de date cu **autoritățile publice locale**;
- v. Baze de date cu **firmele de consultanță**.

În vederea asigurării accesului la informație și a potențialilor beneficiari care nu sunt cuprinși în baza de date PNDR, AM implică în activitățile de comunicare atât structurile teritoriale ale autorităților responsabile (Direcțiile județene pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală, Oficiile Județene de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit, Centrele Regionale de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit, Sucursale Județene ale Agenției de Plăți și Intervenții în Agricultură și Centrele Locale APIA), cât și reprezentanții administrației locale (primării, consilii locale) și liderii de opinie locali (preotul, învățătorul, ș.a.).

8. Informarea potențialilor beneficiari prin mass-media a fost deosebit de eficientă datorită credibilității de care se bucură mass-media în rândul publicului și a numărului foarte mare de receptori care primesc informația într-un timp foarte scurt.

Astfel, Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit a acordat o atenție deosebită acestui tip de comunicare, asigurând mediatizarea PNDR prin:

A) Comunicate de presă – au fost trimise către mass-media aproximativ 12 comunicate de presă. Impactul acestui tip de informare a avut ca efect menținerea

---

* În cadrul prezentei raportări, activitățile de promovare realizate de Centrele Regionale le includ și pe cele ale Oficiilor Județene aferente.

procentului de referiri pozitive și neutre la aproximativ 80% din totalul aparițiilor media a informațiilor referitoare la PNDR, cu influență directă asupra creșterii gradului de interes pentru PNDR.

B) Comunicare eficientă cu mass-media:

- Unul dintre cele mai importante obiective ale segmentului de comunicare mediatică este menținerea unei comunicări permanente cu mass-media prin intermedierea contactului dintre aceasta și conducerea APDRP și prin informarea rapidă și completă a jurnaliștilor;
- Numeroasele apariții mediatică ale APDRP – aproximativ 200 de apariții în mass-media, media săptămânală fiind de 10 apariții, au creat o imagine pozitivă stabilă a PNDR.

Ponderea prezentărilor pozitive ale PNDR, reflectată în toate publicațiile monitorizate (Adevărul, Cotidianul, Curentul, Curierul Național, Gândul, Gardianul, România Liberă, Evenimentul Zilei, Jurnalul Național, Ziaua și Ziarul Financiar) și la toate posturile de televiziune și radio este de 59%, ponderea neutră este de 21%, în timp ce ponderea aparițiilor negative de 20%.

În urma monitorizării s-a constatat faptul că, cele mai multe apariții au fost în cotidienele Ziarul Financiar, Gândul, Curierul Național și Evenimentul Zilei.

Cele mai multe apariții au fost semnalate în luna aprilie 2007, respectiv 28 de articole cu referiri la APDRP și PNDR. Următoarele luni cu ponderi semnificative au fost lunile ianuarie (19 articole) și martie 2007 (25 de articole), iar lunile cu cele mai puține apariții au fost septembrie, octombrie și noiembrie 2007.

Promovarea efectuată de APDRP pentru aceste programe este una care a reușit să trezească interesul opiniei publice, dovadă fiind articolele însemnate ca număr care au ca temă atât programul de dezvoltare rurală cât și Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit.

APDRP a colaborat, de-a lungul perioadei octombrie – noiembrie 2007, și cu radio Antena Satelor, furnizându-i acestuia materiale referitoare la tot ceea ce înseamnă APDRP și noile măsuri finanțate prin PNDR. Materialele au fost prezentate și dezbătute în cadrul emisiunii “*Lecția de agricultură*”, difuzată de luni până vineri.

Așadar, scopul acțiunilor de informare îl constituie creșterea gradului de absorbție a fondurilor comunitare, precum și dezvoltarea satului românesc, ținând cont de valorile fundamentale ale tradițiilor și obiceiurilor specifice României.

5.4 Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură

Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit, agenție acreditată, conform art. 6 al Regulamentului (CE) nr.1290/2005, pentru efectuarea plăților pentru măsurile finanțate din FEADR, a delegat o parte din funcțiile specifice aferente măsurilor ce implică plăți pe suprafață Agenției de Plăți și Intervenție pentru Agricultură (APIA), constituită în baza Legii nr.1/2004, cu modificările și completările ulterioare. În

vederea realizării sarcinilor delegate de către APDRP, APIA a dezvoltat un departament de dezvoltare rurală la nivel central.

Activitatea Agenției de Plăți și Intervenție pentru Agricultură este organizată pe trei niveluri, după cum urmează:

- **Nivelul central APIA** (alcătuit din Direcția IACS, Direcția IT, Direcția Economică și Direcția Plăți Directe), îndeplinește următoarele activități:
  - elaborează procedurile care să asigure derularea și gestionarea în bune condiții a plăților directe (elaborarea procedurilor scrise detaliate pentru primirea, înregistrarea și prelucrarea cererilor, controlul administrativ, supracontrol, calcularea sumei de plată, aprobarea plăților, transmiterea listelor de plată către compartimentul financiar-contabil) și actualizarea acestora;
  - administrează schemele de sprijin pe suprafață SAPS, schemele de sprijin "Plăți directe naționale complementare" (CNDP) și alte plăți directe (plata separată pentru zahăr, Plăți Directe pentru culturi energetice);
  - realizează implementarea tehnică a măsurilor cuprinse în Axa 2 din cadrul Programului Național de Dezvoltare Rurală 2007 – 2013, conform acordurilor cadru încheiate între MADR, APDRP și APIA;
  - elaborează procedurile de control privind Dezvoltarea rurală, conform acordurilor cadru în conformitate cu Regulamentul Comisiei (CE) nr. 885/2006;
  - coordonează și transmite la nivel județean procedurile elaborate pentru măsurile de sprijin pe suprafață, actualizează și urmărește implementarea acestor proceduri;
  - monitorizează activitățile referitoare la depunerea/primirea cererilor de plată, introducerea acestora în baza de date IACS, controale administrative, supracontroale, calculul plăților, aprobarea și transmiterea la plată;
  - coordonează efectuarea controalelor și supracontroalelor privind acordarea plăților;
  - verifică listele de plată și le transferă la Direcția Economică în vederea efectuării plăților;
  - efectuează raportările privind măsurile de sprijin pe suprafață
  - primirea și prelucrarea cererilor fermierilor cu suprafețe peste 1000 ha
  - emiterea deciziilor de plată pentru cererile fermierilor cu suprafețe peste 1000 ha și le transmit fermierilor;
  - întocmesc Listele de plăți pentru cererile fermierilor cu suprafețe peste 1000 ha și le transmit către Direcția Plăți Directe;
- **Nivelul județean (42 centre județene):**
  - primirea și prelucrarea cererilor fermierilor cu suprafețe peste 50 ha
  - întocmirea Situațiilor privind calculul plăților (aprobarea plăților) pentru cererile fermierilor cu suprafețe mai mari sau egale cu 50 ha ;
  - realizează activități de supracontrol privind aprobarea plății pentru cererile prelucrate la nivel local;

- emiterea deciziilor de plată pentru cererile fermierilor cu suprafețe peste 50 ha și le transmit fermierilor;
- întocmesc Listele de plăți pentru cererile fermierilor cu suprafețe peste 50 ha și le transmit către Direcția Plăți Directe;
- asigură furnizarea informațiilor necesare Serviciului Analiză, Coordonare, Monitorizare și Raportare, în vederea întocmirii rapoartelor pentru Organismul Coordonator al Agenției, conform formatelor stabilite;
- analizarea și rezolvarea sesizărilor, cererilor și reclamațiilor depuse de persoane fizice și juridice sau transmise de APIA central spre soluționare,
- asigurarea arhivării documentației primite și întocmite conform legislației în vigoare.

- **Nivelul local (262 centre locale)**

- primirea și prelucrarea cererilor fermierilor cu suprafețe sub 50 ha,
- întocmirea Situațiilor privind calculul plăților (aprobarea plăților) pentru cererile fermierilor cu suprafețe mai mici de 50 ha ;
- emiterea deciziilor de plată pentru cererile fermierilor cu suprafețe mai mici de 50 ha și le transmit fermierilor;
- întocmesc Listele de plăți pentru cererile fermierilor cu suprafețe mai mici de 50 ha și le transmit către Direcția Plăți Directe;
- asigurarea arhivării documentației primite și întocmite conform legislației în vigoare.

Pentru a proteja interesele financiare ale bugetului comunitar, APIA, în calitate de agenție de plăți, a luat măsuri care să asigure faptul că tranzacțiile financiare din fonduri comunitare și de la bugetul național, sunt realizate în fapt și sunt executate corect.

Astfel, pentru realizarea în bune condiții a gestionării fondurilor comunitare și naționale Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură utilizează, ca instrument de derulare și gestionare financiară, Sistemul integrat de administrare și control – IACS. Acest sistem prevede efectuarea controlului administrativ pentru toate cererile de plată, fiind prevăzut și un al doilea control administrativ. Toate cererile de plată verificate la controlul administrativ în sistem și toate cererile selectate pentru controlul pe teren, pentru care s-au introdus în sistem datele obținute la control și pentru care s-a efectuat controlul administrativ, sunt verificate din nou, din punct de vedere al completitudinii, corectitudinii și respectării procedurilor.

Efectuarea supracontrolului administrativ al cererilor de plată are în vedere efectuarea unei analize amănunțite a dosarelor de sprijin din punct de vedere al completitudinii, corectitudinii și conformității cu procedurile stabilite, pentru un eșantion de 5% din totalul cererilor, care nu au făcut obiectul unui control pe teren, la fiecare județ și pentru toate cererile (100%) care au făcut obiectul controlului pe teren clasic sau prin teledetecție.

De asemenea, este prevăzut și un supracontrol în procesul de autorizare a plăților (3 % din cererile de plată pentru care s-a efectuat controlul administrativ) la nivel județean pentru cererile prelucrate la nivel local și la nivel central pentru cererile prelucrate la nivel județean. Eșantionarea se face la nivel central.

În vederea simplificării procedurilor ce trebuie îndeplinite de cei care doresc să aplice pentru sprijin pe suprafață, s-a hotărât elaborarea unui formular comun al cererii de plată. Acest tip de formular a dat posibilitatea fermierilor de a bifa, în cadrul aceleiași cereri, schemele de sprijin pentru cei care doresc să aplice, inclusiv LFA. Un alt mijloc de simplificare a fost reprezentat și de organizarea procesului de primire, înregistrare, prelucrare, precum și cel de autorizare a cererilor de plată pe cele trei niveluri de competență.

În ceea ce privește pregătirea personalului, la această dată, procesul de instruire a salariaților APIA se bazează pe doi piloni principali: proiecte PHARE și finanțarea de la bugetul propriu. În acest moment, activitatea serviciului vizează îndeplinirea nevoilor de formare profesională ale personalului pe termen lung și are în vedere consolidarea competențelor dobândite în perioada anterioară și promovarea excelenței.

Întrucât anul 2007 a fost primul an de aplicare a schemei de plăți unice pe suprafață, România s-a confruntat, inevitabil, cu greutăți în gestionarea unui număr foarte mare de cereri de sprijin, precum și cu problema supradeclarării blocurilor fizice. Deși, prin campaniile de informare desfășurate, materialele informative distribuite gratuit și instrucțiunile atașate la cererea de sprijin, fermierii au fost conștientizați asupra importanței depunerii în termen a cererilor și corectitudinii datelor înscrise, condițiile impuse nu au fost respectate în totalitate.

Conform legislației europene și naționale, fermierul are obligația de a declara corect și în întregime suprafața pe care o utilizează, asumându-și responsabilitatea declarației sale prin semnătură pe cererea de sprijin. Fiecare fermier, la completarea cererii de plată, pe ultima pagină, la "*Angajamente și declarații*" semnează în cunoștință de cauză și se angajează să respecte cerințele impuse.

Una din cauzele supradeclarării blocurilor fizice a fost identificarea greșită pe ortofotoplanuri, de către fermieri, a blocurilor fizice în care aceștia exploatează terenul pentru care solicită sprijin.

Rezolvarea problemelor legate de supradeclararea blocurilor fizice a fost un proces dificil, care a presupus prezentarea la centrele locale/județene ale Agenției de Plăți și Intervenție pentru Agricultură a tuturor fermierilor ce utilizează teren agricol în blocurile respective, cu documente justificative, care să dovedească utilizarea de către aceștia a suprafețelor pentru care solicită sprijin.

Astfel, fermierii implicați în supradeclararea unui anumit bloc fizic au fost invitați pentru soluționarea cazurilor la centrele APIA. Măsurile organizatorice luate pentru buna desfășurare a procesului (transmiterea notificărilor, invitarea fermierilor implicați în aceeași zi și la aceeași oră, având asupra lor, în original, documentele doveditoare privind utilizarea terenului) au contribuit la soluționarea numărului mare de cazuri.

Pentru rezolvarea situației fermierilor implicați în conflicte de supradeclarare personalul APIA a desfășurat o activitate susținută, care este reflectată de următoarele date :

- numărul de solicitări de clarificare trimise la fermieri a fost de 449.808;
- numărul de fermieri întâlniți a fost de 434.332;
- numărul total de blocuri fizice supradeclarate a fost de 144.443;
- au fost completate modificări/corecții de suprafață pentru un număr de 217.090 dosare.

5.5 Organismul de certificare

În vederea îndeplinirii obligațiilor ce au revenit României în procesul de integrare europeană precum și în perioada de postaderare, pe lângă Curtea de Conturi, prin Legea nr. 200/2005 privind aprobarea Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 22/2005 pentru completarea Legii nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, s-a constituit Autoritatea de Audit, pentru fondurile acordate României de Uniunea Europeană prin Programul SAPARD și pentru fondurile acordate în perioada postaderare.

Conform art. 7 al Regulamentului (CE) nr. 1290/2005, Autoritatea de Audit, constituită pe lângă Curtea de Conturi a României, reprezintă organismul de certificare pentru fondurile ce vor fi derulate în cadrul Programului Național de Dezvoltare Rurală.

În conformitate cu prevederile legislației comunitare și naționale aplicabile fondurilor comunitare, atribuțiile Autorității de Audit sunt:

- Auditul de sistem, verificarea pe bază de eșantion și auditul final;
- Verificarea anuală a modului de funcționare a sistemelor de management și control stabilite pentru derularea fondurilor europene;
- Verificarea cheltuielilor eligibile declarate, pe bază de eșantion reprezentativ.

Având în vedere acestea, Autoritatea de Audit va elabora un raport de certificare care va însoți evidențele anuale ale agenției de plăți acreditate, împreună cu o declarație de asigurare, semnată de persoana responsabilă de acreditarea agenției, precum și informații specifice privind lichidarea conturilor, conform art.8.1 (c)(iii) al Regulamentului (CE) nr.1290/2005.

5.6 Autoritatea Competentă

Autoritatea Competentă este organizată la nivel de serviciu în cadrul MADR și are următoarele atribuții:

- Monitorizează în permanență agențiile de plăți de care este responsabilă pe baza rapoartelor întocmite de organismul de certificare și urmărește remedierea oricărei deficiențe identificate;
- Stabilește criteriile pentru acreditarea agențiilor de plăți și a organismului coordonator al agențiilor de plăți, și le supune aprobării prin ordin al Ministrului Agriculturii și Dezvoltării Rurale;

- Desfășoară misiuni specifice pentru a stabili felul în care condițiile de acreditare sunt îndeplinite de către agențiile de plată și de către organismul coordonator;
- Decide (prin act scris) asupra acreditării provizorii sau totale a agențiilor de plată și a organismului coordonator, supraveghează aceste organisme și retrage acreditarea acestora atunci când este cazul;
- În cazul în care APDRP nu întrunește sau nu mai întrunește una sau mai multe din respectivele condiții, acest departament va retrage acreditarea în cazul în care nu se vor întreprinde modificările necesare în perioada de timp corespunzătoare severității problemei. Departamentul are responsabilitatea de a transmite Comisiei, atunci când este cazul, retragerea acreditării APDRP, conform art. 8.1 (a) (iii) al Regulamentului (CE) nr.1290/2005.

În data de 15 decembrie 2006, în baza rapoartelor întocmite de firma de audit extern PriceWaterhouseCoopers (PWC), Autoritatea Competentă a semnat actul de acreditare provizorie a Agenției de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit (APDRP). Ca parte integrantă a acestui act a fost întocmit Planul de remediere cuprinzând lista instrucțiunilor adresate APDRP, împreună cu termenele stabilite pentru implementarea lor, în conformitate cu art. 1, alin. 4 al Regulamentului (CE) nr. 885/2006 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 1290/2005 în ceea ce privește acreditarea agențiilor de plăți și a altor entități precum și lichidarea conturilor FEAGA și FEADR.

Autoritatea Competentă a urmărit permanent, pe tot parcursul anului 2007, modul în care instrucțiunile trasate în Planul de remediere au fost implementate de către APDRP iar acest lucru a fost făcut atât prin evaluări proprii, ședințe de lucru cu reprezentanții agenției, etc., cât și prin intermediul misiunilor de verificare / evaluare întreprinse de firmele de audit extern cu care am avut contract: PWC din martie până în septembrie 2007 și Deloitte în perioada octombrie – decembrie 2007.

Verificările firmelor de audit extern au avut în vedere procedurile și structurile Agenției conform prevederilor Articolului 1, alin. 3 din Regulamentul (CE) nr. 885/2006 respectiv: autorizarea, execuția și contabilizarea plăților, protejarea bugetului comunitar, securitatea sistemelor informatice, controalele interne și externe în ceea ce privește tranzacțiile finanțate de către Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR).

Pentru a da asigurări asupra nivelului de pregătire al APDRP în vederea acreditării - ceea ce presupune existența unei organizări administrative și a unui sistem de control intern - verificările au vizat, în principal, armatoarele activități:

- Evaluarea procedurilor;
- Evaluarea logisticii și a resurselor umane;
- Evaluarea acordurilor de delegare;
- Evaluarea activităților de control: procedurile de autorizare, plată și contabilitate;
- Evaluarea procedurilor de comunicare și informare;
- Evaluarea sistemelor de monitorizare;
- Evaluarea sistemului de arhivare

- Evaluarea implementării standardului de securitate a informației ISO27001;
- Interviu cu personalul responsabil de implementarea sistemului IT și revizuirea documentelor de achiziție a software-ului.

Rapoartele de audit au avut în vedere respectarea criteriilor de acreditare așa cum sunt ele stipulate în Anexa 1 a Regulamentului (CE) nr. 885/2006 și au stat la baza actului de acreditare a APDRP semnat în data de 15.12. 2007.

Capitolul 6

Declarație privind respectarea politicilor comunitare în cadrul ajutorului, inclusiv evidențierea problemelor întâlnite și măsurile adoptate pentru soluționarea acestora

Potrivit articolului 82, alin. 2, litera f din Regulamentul Consiliului (CE) nr. 1698/2005, Autoritatea de Management are obligația de a se asigura că operațiunile finanțate din contribuția europeană respectă legislația comunitară și națională, respectiv normele în materie de concurență, achiziții publice, protecție și ameliorare a mediului, de promovare a egalității între bărbați și femei și de nediscriminare.

Autoritatea de Management pentru PNDR a subliniat necesitatea respectării regulamentelor și principiilor europene în mai multe documente de referință. Astfel, Ghidurile Solicitanților aferente măsurilor din cadrul PNDR includ informații detaliate și cerințe ce trebuie respectate privind achizițiile publice, dezvoltarea durabilă, egalitatea de șanse, ajutorul de stat. De asemenea, criteriile de eligibilitate pentru toate activitățile PNDR includ obligația de conformare cu legislația și principiile europene, evidențiată prin angajamente ale solicitantului, depuse odată cu aplicația pentru finanțare comunitară.

Regimul **achizițiilor publice** din contractele finanțate prin fonduri comunitare, precum și din co-finanțarea națională corespunzătoare, trebuie să fie în conformitate cu legislația UE, națională primară și secundară privind implementarea prevederilor UE referitoare la achizițiile publice.

Pentru asigurarea coerenței cu reglementările UE privind achizițiile publice, autoritățile române au transpus directiva CE/17/2004 și CE/18/2004 prin aprobarea Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii, aprobată prin Legea nr. 337/2006 cu modificările și completările ulterioare. Astfel, OUG nr. 34/2006 vine să răspundă recomandărilor Comisiei Europene de abrogare totală și expresă a Legii nr. 219/1998 privind regimul concesiunilor, cu modificările și completările ulterioare, precum și celor cu privire la regimul contractelor achizițiilor publice.

Toate contractele de achiziții publice vor fi atribuite în conformitate cu legislația națională armonizată. Principiile care vor fi aplicate în toate contractele sunt nediscriminarea, tratamentul egal, recunoașterea reciprocă, transparența, proporționalitatea, utilizarea eficientă a fondurilor și asumarea răspunderii.

O alta preocupare a României este aceea de a asigura menținerea în bune condiții agricole și de mediu a tuturor terenurilor agricole și mai ales a celor care nu mai sunt exploatate pentru producție, conformându-se obligației fiecărui stat membru de a defini, la nivel național sau regional, cerințele minime pentru bunele condiții agricole și de mediu, pe baza cadrului stabilit în anexa IV a Regulamentului Consiliului (CE) nr. 1782/2003.

În acest sens, România și-a desemnat la nivel național Bunele Condiții Agricole și de Mediu prin Ordinul comun al Ministrului Agriculturii și Dezvoltării Rurale Nr. 791/2006 și al Ministrului Mediului și Dezvoltării Durabile Nr. 1381/2006, ceea ce semnifică faptul că România aplică aceleași cerințe de eco-condiționalitate cerute de Regulamentul Consiliului (CE) nr. 1782/2003 pentru ajutorul acordat prin Pilonul I și prin Pilonul II.

Potrivit prevederilor art. 16, litera g din Regulamentul Consiliului (CE) nr. 1698/2005 privind sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR), este necesară respectarea normelor de concurență și după caz, a regimurilor de ajutoare în conformitate cu articolele 87, 88 și 89 din Tratatul de Instituire a Comunității Europene în vederea implementării Programului Național pentru Dezvoltare Rurală 2007 – 2013 (PNDR).

În cadrul PNDR, România, în vederea reușitei măsurilor și cu respectarea prevederilor art. 88 din Regulamentul (CE) 1698/2005, prin Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, în calitatea sa de Autoritate de Management a PNDR, a instituit două scheme de ajutor de stat transparente, aferente măsurii 123 „Creșterea valorii adăugate a produselor agricole și forestiere” din PNDR, întocmite potrivit prevederilor Regulamentului Comisiei (CE) nr. 70/2001 privind aplicarea articolelor 87 și 88 din Tratatul CE ajutoarelor de stat.

Schemele de ajutor au fost instituite prin Ordinul ministrului agriculturii și dezvoltării rurale nr. 211/2008 privind aprobarea schemelor de ajutor de stat "Stimularea IMM-urilor care procesează produse agricole în vederea obținerii unor produse alimentare, altele decât cele prevăzute în anexa 1 la Tratatul CE, precum și a celor care desfășoară activități de procesare a produselor agricole în vederea obținerii și utilizării surselor de energie regenerabilă și a biocombustibililor" și "Stimularea microîntreprinderilor din domeniul prelucrării primare a produselor forestiere lemnoase și nelemnoase"

În aplicarea măsurilor Axei 3 „Calitatea vieții în zonele rurale și diversificarea economiei rurale” se va respecta regula de minimis în vederea asigurării cofinanțării din FEADR. Astfel, valoarea totală a ajutoarelor de minimis acordate aceluiași beneficiar nu va depăși 200.000 Euro, respectiv 100.000 Euro pentru cel care își desfășoară activitatea în domeniul transportului rutier, pe durata a trei ani fiscali, perioadă care va fi evaluată pe o bază continuă. Astfel, pentru fiecare nouă acordare a unui ajutor de minimis se va determina suma totală a ajutorului de minimis acordat în anul fiscal în cauză, precum și pe perioada ultimilor doi ani fiscali.

Capitolul 7

Reutilizarea ajutoarelor recuperate

Nu se aplică pentru anul 2007.